Forum Aktywności OWES

Nr 3/2019 (8) LIPIEC 2019

Biuletyn Sieci OWES

OŚRODKI WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ

PARTNERZY

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland" w Lublinie

Fundacja FUNDUSZ WSPÓŁPRACY

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

EMPOWERMENT

zmiany w samych mieszkańcach zwiększające poziom upodmiotowienia i sprawstwa

SPIS TREŚCI

3 OD REDAKCJI

4 AKTUALNOŚCI

Studia z zakresu spółdzielczości i przedsiębiorczości • OWES a podmioty reintegracji

5 Badanie satysfakcji klientów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej

7 30 lat Fundacji Pomocy Wzajemnej *Barka*

9 III Ogólnopolskie Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej

12 TEMAT NUMERU

Modele animacji • Praca animatora społecznego • Metoda animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego

15 **Warto wiedzieć:** Stawiając na współpracę z mediami

17 Organizowanie społeczności lokalnej – metoda pobudzania społecznej zaradności

19 DOBRE PRAKTYKI

Trójki murarskie – współpraca ROPS i OWES na rzecz wspierania ekonomii społecznej • Stowarzyszenie AS – tu otwieramy drzwi do prawdziwego domu

23 PREZENTACJE OWES

- województwo świętokrzyskie
- województwo wielkopolskie

31 REALIZATORZY PROJEKTU

fot.: Stowarzyszenie AS, Pexels.com, OFESiS
fot. na okładce: PEXELS, OWES ETAP

OD REDAKCJI

Drodzy Czytelnicy,

wracamy do Was z kolejnym wydaniem „Biuletynu Sieci OWES". Na początek zachęcamy, abyście zapoznali się z aktualnościami, w których między innymi znajdziecie informacje na temat wyników badania satysfakcji klientów OWES.

Tematem głównym tego wydania są modele animacji społecznej. Na początku dowiecie się, z czym wiąże się praca animatora oraz jakie cechy i kwalifikacje powinien on posiadać.

Na następnych stronach profesor Bohdan Skrzypczak opowie o metodzie animacji zwanej OSL – organizowanie społeczności lokalnej – która działa z powodzeniem i przynosi bardzo dobre efekty. Z kolei Tomasz Schimanek w swoim artykule przybliży metodę animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego, opartą na pięciu fundamentach. Jakie to fundamenty? Koniecznie przeczytajcie tekst, żeby się dowiedzieć.

Jak zainteresować media tematem ekonomii społecznej? Co zrobić, żeby dziennikarze chcieli pisać i mówić o przedsiębiorczości społecznej? – na te pytania odpowie Justyna Schaefer-Kurkowiak, która wskaże 3 kroki prowadzące do sukcesu w kontaktach z mediami.

Zachęcamy także do zapoznania się z dobrymi praktykami. W tym numerze będziecie mogli przeczytać o Stowarzyszeniu *Aktywny Senior*, dzięki któremu wiele starszych osób znalazło swój drugi dom.

Z czym Wam się kojarzy nazwa *trójki murarskie*? Jeśli pomyśleliście o innowacyjnym sposobie współpracy ROPS i OWES na rzecz wspierania ekonomii społecznej, to trafiliście w dziesiątkę. Aby dowiedzieć się więcej na temat metody wypracowanej w województwie świętokrzyskim zajrzyjcie na stronę 19.

Zachęcamy Was do zapoznania się z treścią niniejszego wydania „Biuletynu Sieci OWES". Czekamy na Wasze opinie, propozycje, teksty i tematy, które powinny się w nim znaleźć. Zachęcamy do jego dystrybucji i rozsyłania znanym Wam przedsiębiorstwom społecznym, lokalnym organizacjom i samorządowcom.

Życzymy miłej lektury oraz zapraszamy do współpracy!

Redakcja

aktualności

OWES

Studiuj na Akademii Górniczo-Hutniczej z dofinansowaniem. Zdobądź wiedzę z zakresu spółdzielczości i przedsiębiorczości!

Odpowiadając na zapotrzebowanie kadry menadżerskiej przedsiębiorstw i organizacji spółdzielczych oraz mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica i Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy podjęli decyzję o uruchomieniu dwusemestralnych studiów podyplomowych z zakresu „Nowoczesnych koncepcji zarządzania małymi i średnimi przedsiębiorstwami".

Zakres tematyczny studiów realizowany będzie w nowatorskim i interdyscyplinarnym ujęciu cyklu wykładów wspieranych zajęciami praktycznymi, warsztatowymi oraz szkoleniami certyfikowanymi.

Celem studiów jest przygotowanie słuchaczy do pełnienia funkcji zarządczych w przedsiębiorstwach sektora MŚP oraz przedsiębiorstwach ekonomii społecznej, w tym spółdzielniach.

Studenci mają możliwość wyboru dwóch ścieżek edukacji (spółdzielczość lub MŚP), a także szkoleń certyfikowanych: Auditor Bezpieczeństwa Informacji ISO 27001 lub AgilePM Foundation. Studia rozpoczynają się w październiku 2019 r., a rekrutacja trwa.

Studia zostały umieszczone w Bazie Usług Rozwojowych i mogą być dofinansowane dla mikro-, małych lub średnich przedsiębiorstw.

Szczegółowe informacje odnośnie studiów i możliwości dofinansowania dostępne są pod adresem: **www.nkzp.zarz.agh.edu.pl.**

Serdecznie zachęcamy do skorzystania z możliwości rozwijania swoich kompetencji i umiejętności!

OWES A PODMIOTY REINTEGRACJI

W dniach 5–6 marca 2019 r., w Warszawie odbyło się spotkanie sieciujące OWES, na które zaproszone zostały m.in. przedstawicielki Rady Zatrudnienia Socjalnego* – pani Małgorzata Kowalska, przewodnicząca Rady, oraz pani Elżbieta Kiernozek, członkini Rady.

Celem spotkania było przybliżenie kwestii realizacji reintegracji oraz możliwości współpracy pomiędzy podmiotami zatrudniania socjalnego a OWES. Przedstawiono możliwości współpracy zidentyfikowane przez podmioty zatrudniania socjalnego, które można by określić następująco:

ORGANIZOWANIE PRZEZ OWES DLA UCZESTNIKÓW PODMIOTÓW ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO:

- ścieżek szkoleniowych i motywacyjnych,
- spotkań edukacyjno-integracyjnych,
- wizyt studyjnych celem pokazania dobrych praktyk,
- szkoleń zawodowych.

WYKORZYSTYWANIE POTENCJAŁU PODMIOTÓW ZATRUDNIANIA SOCJALNEGO PRZEZ OWES DO:

- świadczenia usług reintegracyjnych dla potencjalnych pracowników/założycieli przedsiębiorstw społecznych, którzy wymagają tego rodzaju wsparcia,
- świadczenia usług: psychologicznych, doradczych, realizacji grup wsparcia, usług terapeutycznych i innych.

Zdania i opinie dotyczące możliwości realizowania tego typu zadań przez OWES były podzielone. Z dyskusji, która wywiązała się w trakcie spotkania, można wyciągnąć następujące wnioski:

- **Nie ma jednolitego systemu wsparcia w zakresie usług reintegracyjnych realizowanego przez OWES,**
- **Brakuje codziennej współpracy między OWES a podmiotami zatrudnienia socjalnego.**

Aby sytuacja mogła ulec poprawie, należałoby:

1. Zapoznać OWES z dobrymi praktykami w zakresie usług reintegracyjnych, które funkcjonują np. w woj. wielkopolskim,
2. Zorganizować wspólne spotkania/szkolenia przedstawicieli OWES oraz podmiotów zatrudniania socjalnego w celu wypracowania zasad współpracy,
3. Wypracować przez przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych we współpracy z przedstawicielami OWES wspólną ścieżkę reintegracji.

BADANIE SATYSFAKCJI KLIENTÓW OŚRODKÓW WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ

ŁUKASZ NIEDŹWIEDZKI, MRPiPS

Badanie satysfakcji klientów OWES zostało przeprowadzone przez Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach projektu pn. *Zintegrowany system zapewnienia wysokiej jakości usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej* (OWES), Działanie 2.9 *Rozwój ekonomii społecznej* Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

Głównym celem badania było poznanie opinii klientów OWES na temat usług świadczonych przez OWES, w szczególności ich jakości i wpływu na podmioty reprezentowane przez klientów OWES.

Badanie przeprowadzono za pomocą *Narzędzia do badania satysfakcji klientów OWES* w formie ankiety on-line dostępnej poprzez link wysyłany mailowo do ok. 5,5 tys. klientów OWES. W okresie od 21 stycznia do 11 lutego br. udział w badaniu wzięło 252 klientów OWES. Wśród reprezentowanych podmiotów dominującą formą prawną były stowarzyszenia – 44%, następnie fundacje – 25%, spółdzielnie socjalne – 18%, spółki non profit – 8% oraz inne podmioty – 5%, tj. spółdzielnie pracy, centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej.

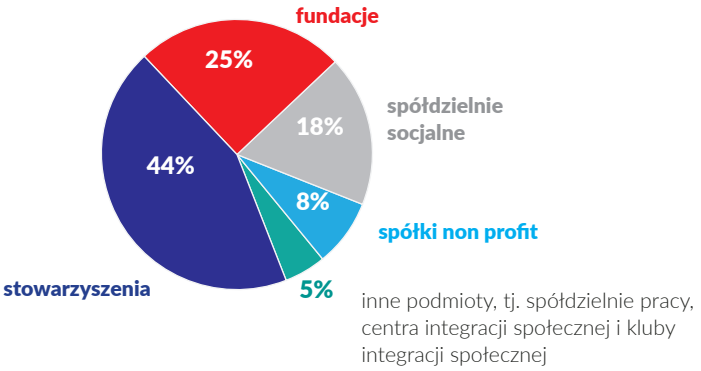

44% Wśród 252 klientów OWES biorących udział w badaniu dominującą formą prawną były stowarzyszenia.

Rodzaj i częstotliwość korzystania z usług OWES przez klientów OWES

Formy wsparcia i częstotliwość korzystania z usług OWES mogą być zależne m.in. od czasu funkcjonowania, potrzeb i uwarunkowań, w których znajduje się reprezentowany podmiot (może dotyczyć to m.in. kondycji finansowej, świadomości swoich potrzeb lub innych sytuacji losowych, np. braków kadrowych). 28% podmiotów reprezentowanych przez klientów OWES w ciągu ostatniego roku ze wsparcia OWES skorzystało 1 lub 2 razy, po 26% od 3 do 4 razy oraz od 5 do 11 razy. Dla 14% podmiotów OWES świadczył usługi kilka razy w miesiącu, a dla 6% co najmniej raz w miesiącu. Wsparcie, z którego korzystali klienci OWES, jest bardzo zróżnicowane. Dodatkowo wielu klientów mogło korzystać jednocześnie z kilku usług. Najwięcej reprezentowanych podmiotów skorzystało z usługi informacyjnej – 62%. Świadczyć to może o tym, iż OWES odgrywają ważną rolę edukacyjną, dostarczając tworzącym się i istniejącym podmiotom podstawowych informacji o ekonomii społecznej, źródłach i formach wsparcia, zmieniających się przepisach itp. Z kolei 45% reprezentowanych podmiotów uczestniczyło w szkoleniach przygotowujących do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej (np. na temat ekonomii społecznej, prowadzenia działalności gospodarczej). Dla 42% reprezentowanych podmiotów OWES udzielił wsparcia finansowego. Porównując liczbę klientów OWES, którzy uczestniczą w szkoleniach przygotowujących do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, i klientów korzystających ze wsparcia finansowego, widać, że zaledwie 3% organizacji two-

>

rzących podmioty ekonomii społecznej (PES) nie skorzystało z pomocy finansowej.

Jakość i przydatność usług oraz ich wpływ na reprezentowane podmioty

W skali ogólnej klienci OWES pozytywnie oceniają jakość i przydatność usług świadczonych przez OWES. Większość usług, o które zapytano w badaniu, została oceniona na „bardzo dobrze" lub „raczej dobrze". Sporadycznie usługi OWES oceniano na „raczej źle" lub „bardzo źle". Usługi tj.: informacja, szkolenia przygotowujące do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, szkolenia specjalistyczne, doradztwo przygotowujące do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, doradztwo specjalistyczne i wsparcie finansowe zostały ocenione na „bardzo dobrze" lub „raczej dobrze" na poziomie ok. 80–90%. Nieco gorzej, zarówno pod względem jakości, jak i przydatności, oceniono usługi z zakresu pomocy przy uzyskaniu wsparcia finansowego z innych źródeł (z Powiatowego Urzędu Pracy – PUP, z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – PFRON czy pożyczek dla PES). Zdecydowanie niższa ocena wsparcia przy uzyskaniu dodatkowych środków finansowych może wynikać z tego, iż OWES mogą być bardziej nastawione na wsparcie nowo powstałych podmiotów, którym najczęściej udziela się dotacji i wsparcia pomostowego, kładąc przy tym mniejszy nacisk na rozwój istniejących podmiotów.

Wpływ OWES na kondycję podmiotów reprezentowanych przez klientów OWES

Pozytywna ocena jakości i przydatności usług świadczonych przez OWES pokazuje, iż wsparcie OWES w dużym stopniu przyczynia się do rozwoju PES. Ponad 40% respondentów deklaruje, że gdyby nie wsparcie OWES ich sytuacja byłaby gorsza. Natomiast ok. 30% uznało, że bez wsparcia OWES ich sytuacja byłaby znacznie gorsza, z kolei 13% klientów deklaruje, że ich sytuacja byłaby taka sama, a 15% nie jest w stanie określić, w jakiej kondycji byłby ich podmiot, gdyby nie skorzystali z usług OWES. Jedynie 2% klientów OWES uznało, że bez wsparcia OWES sytuacja ich podmiotów byłaby lepsza. Natomiast 92% klientów OWES wyraziło chęć ponownego skorzystania ze wsparcia OWES.

Podsumowanie

Klienci OWES biorący udział w badaniu wysoko oceniają jakość i przydatność usług świadczonych przez OWES. W zdecydowanej większości ocena ta była na poziomie dobrym lub bardzo dobrym, a 92% klientów OWES uważa, że usługi świadczone przez OWES były kompletne.

Z zebranych danych wnioskować można, iż OWES pełnią ważną funkcję wspierającą PES. OWES pełnią ważą rolę nie tylko w edukowaniu i aktywizowaniu społeczności lokalnych. Wsparcie OWES przynosi wymierne korzyści w postaci utworzenia przedsiębiorstwa społecznego, zatrudnienia nowych pracowników, podniesienia kompetencji pracowników itp. Przyczynia się do podnoszenia jakości i trwałości podmiotów oraz pozytywnie wpływa na ich kondycję.

Analizując wyniki badania satysfakcji klientów OWES, widać, że OWES skupiają się na realizacji projektu i osiągnięciu wskaźników projektowych, o czym klienci OWES zasygnalizowali w końcowej części badania, poświęconej ich indywidualnym opiniom. Pracując z klientem, kadra OWES może ograniczać się do własnych wewnętrznych zasobów, co w konsekwencji prowadzić może do niewykorzystania przez OWES innych możliwości wsparcia PES, np. zewnętrznych źródeł finansowania, tj. dotacji z PUP, PFRON i pożyczek. Silne skupienie kadry OWES na realizacji projektu powodować może niewystarczające wsparcie PES, które powstały w poprzedniej perspektywie lub zostały utworzone bez wsparcia OWES. Świadczyć może o tym niski wskaźnik klientów OWES korzystających z pomocy w uzyskaniu wsparcia finansowego z innych źródeł – 11%. W związku z tym OWES powinny położyć większy nacisk na informowanie swoich klientów o pozyskiwaniu zwrotnych i bezzwrotnych środków finansowych z innych źródeł oraz udzielać wsparcia w ich pozyskiwaniu. Zewnętrzne źródła wsparcia w szczególności powinny być promowane wśród podmiotów dłużej funkcjonujących i mających aspirację do rozwoju swojej działalności.

OWES powinny położyć większy nacisk na informowanie swoich klientów o pozyskiwaniu zwrotnych i bezzwrotnych środków finansowych z innych źródeł.

30 LAT FUNDACJI POMOCY WZAJEMNEJ BARKA

ELŻBIETA MALIK

Początki Fundacji Pomocy Wzajemnej *Barka*, prekursora ekonomii społecznej w Polsce, sięgają czerwca 1989 roku, kiedy to małżeństwo psychologów Barbary i Tomasza Sadowskich w odpowiedzi na rosnące problemy społeczne okresu transformacji pragnęło stworzyć środowiska i struktury społeczne, w których „zapomniani" oraz „niechciani" członkowie społeczeństwa polskiego mieliby szansę rozwoju osobistego i społecznego. Zamieszkali więc wraz z córkami i z grupą 25 osób osamotnionych, bezdomnych, bezrobotnych, niepełnosprawnych, po zakładach karnych, a często również uzależnionych, w domu we Władysławowie, w gminie Lwówek. W tej pierwszej wspólnocie zostały wypracowane zasady, które stały się podstawą dla rozwoju całego systemu *Barki*.

Od 2013 r. *Barka* prowadzi Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej działające jako Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Głównym punktem obchodów 30-lecia Fundacji *Barka* była konferencja *Rozwój przedsiębiorczości społecznej w Polsce*, która odbyła się 7 czerwca 2019 r. w siedzibie Fundacji Pomocy Wzajemnej *Barka* w Poznaniu.

W imieniu Marszałka Województwa Wielkopolskiego konferencję rozpoczął Wojciech Zarzycki, zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej oraz Antoni Kalisz, członek zarządu Starostwa Powiatu Poznańskiego. Zaprezentowano specjalne nagranie video z wystąpieniem prof. Jerzego Buzka, który nie mógł przybyć na konferencję osobiście. Odczytano uroczysty adres skierowany do założycieli *Barki* przez Elżbietę Rafalską, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W panelu pt. *Rola samorządów w tworzeniu warunków dla zrównoważonego rozwoju we wspólnocie lokalnej*, moderowanym przez Andrzeja Porawskiego, wieloletniego dyrektora Biura Związku Miast Polskich, wzięli udział: Antoni Kalisz, członek zarządu Starostwa Powiatu Poznańskiego, Katarzyna Kierzek-Koperska, zastępczyni prezydenta miasta Poznania, Maria Feliniak, zastępczyni burmistrza Strzelec Opolskich, Renata Tomaszewska, przewodnicząca Rady Powiatu Obornickiego, Jan Broda, wójt gminy Komorniki, Dariusz Szykuła, wójt gminy Adamów, Bolesław Chwarścianek, wójt gminy Czarnków.

Natomiast panel pt. *Wspólnota oparta o wartości, biznes społecznie odpowiedzialny; rola przedsiębiorców w kształtowaniu ludzkiej twarzy biznesu*, poprowadził prof. dr hab. Wiesław Ambrozik. W tej części wystąpili: Agata Garczyk-Wysocka, partner w PwC, Jacek Siwiński, prezes Velux Polska, Piotr Voelkel, założyciel Grupy VOX oraz Uniwersytetu SWPS, Grzegorz Adamski, kierownik ds. public affairs i zrównoważonego rozwoju, Kompania Piwowarska, Katarzyna Nowojewska, kierownik Działu Infrastruktury i Ochrony Środowiska, Volkswagen Poznań.

W drugiej części wydarzenia miały miejsce warsztaty tematyczne. Ewa Sadowska z *Barki UK*, moderowała warsztat *Osoby po przejściach jako liderzy w działa-*

FUNDAMENTY BARKI

Podstawą pracy *Barki* jest budowa środowisk solidarnych, opartych na pomocy wzajemnej, relacjach międzyludzkich i społecznych. Podczas 30 lat wypracowany został komplementarny i kompleksowy system pomocy osobom wykluczonym społecznie i zmarginalizowanym, obejmujący:

- Program domów wspólnotowych,
- Program edukacyjno-reintegracyjny, na bazie którego powstała *Ustawa o zatrudnieniu socjalnym*,
- Program tworzenia nowych miejsc pracy i spółdzielni socjalnych dla osób długotrwale bezrobotnych,
- Program dostępnego budownictwa,
- Program rozwoju partnerstw lokalnych na rzecz włączenia społecznego,
- Program Rozwoju Międzynarodowej Sieci Barki (*Barka Polska, Barka UK, Barka Holandia, Barka Irlandia, Barka Niemcy, Barka Islandia, Barka Kanada*).

>

fot. FPW Barka

Osoby uhonorowane statuetką 30-lecia za szczególny wkład w rozwój Fundacji *Barka*

fot. FPW Barka

Barbara i Tomasz Sadowscy, założyciele Fundacji *Barka*, z przedstawicielami firmy Volkswagen Samochody Użytkowe

niach na rzecz reintegracji społeczno-zawodowej osób bezdomnych, uzależnionych, więźniów, migrantów. Martine Wendzinski z *Barki Francja* prowadziła warsztat *Rola kościołów w integrowaniu środowisk wykluczonych z szerszą społecznością*. Natomiast warsztat pt. *Od innowacji społecznych do zmian systemowych* prowadziła Agata Stafiej-Bartosik z Ashoka Polska, a warsztat *Gospodarka solidarna i ekonomia społeczna – jak popularyzować w mediach współpracę i uspołecznienie zysku we wspólnocie lokalnej?* – dziennikarz i wieloletni wiceprezes Radia Merkury – Wojciech Biedak. Warsztat pt. *Klauzule społeczne – czy mogą pomóc organizacjom obywatelskim realizować usługi użyteczności publicznej i rozwoju lokalnego, budując nową jakość ich działań* moderował Cezary Miżejewski, prezes Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych. Ogółem w konferencji wzięło udział 45 mówców oraz ponad 300 gości.

Konferencji towarzyszyły Targi Ekonomii Społecznej, podczas których zaprezentowały swoją działalność przedsiębiorstwa społeczne m.in. z Poznania, Szamotuł, Dymaczewa i Obornik (woj. wielkopolskie).

Wszystkie wydarzenia jubileuszowe 30-lecia Fundacji *Barka* wsparli liczni, wieloletni partnerzy Fundacji. Prezydent miasta Poznania objął konferencję honorowym patronatem. Partnerem wydarzenia były także Samorząd Województwa Wielkopolskiego i Starostwo Powiatowe w Poznaniu oraz znaczące firmy komercyjne, m.in. Jeronimo Martins, Kompania Piwowarska, PwC, Stena Recycling, Veolia, Volkswagen Samochody Użytkowe, Vilmorin Garden.

Istotną częścią jubileuszu była gala połączona z wręczeniem specjalnych statuetek (autorstwa artysty rzeźbiarza Romana Kosmali) z okazji 30-lecia *Barki*, która miała miejsce w Sali Wielkiej Centrum Kultury ZAMEK w Poznaniu, a w tym występ brytyjskiego zespołu jazzowego Amazing Grace z Londynu oraz premierowy pokaz filmu pt. *Według Tomasza* o Tomaszu Sadowskim – współzałożycielu Fundacji *Barka*, w reżyserii Marka Nowakowskiego. W sobotę 8 czerwca odbyło się spotkanie Wspólnot *Barki* w ośrodku nad jeziorem Lubosz Wielki w Chudobczycach, a przedtem miała miejsca ekumeniczna msza święta. Rozmowy, świadectwa życia, występy artystyczne, w tym skrzypaczki Elwiry z Kanady oraz WTZ Promyk z Konarzewa, dopełniły bogatego programu jubileuszu.

fot. FPW Barka

Dyskusja panelowa pt. *Wspólnota oparta o wartości, biznes społecznie odpowiedzialny; rola przedsiębiorców w kształtowaniu ludzkiej twarzy biznesu*

III OGÓLNOPOLSKIE FORUM EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ

OFESiS

5 czerwca br. w Centrum Sztuki Fort Sokolnickiego w Warszawie odbyło się III Ogólnopolskie Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej (OFESiS).

Zainteresowanie OFESiS rośnie z roku na rok. W tegorocznej edycji OFESiS uczestniczyło przeszło 400 osób. Wydarzenie to stworzyło przestrzeń do spotkania w szerokim gronie oraz debat, podczas których były poruszane ważne dla przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej tematy.

Pierwszy dzień OFESiS poświęcony był zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem przedsiębiorstw społecznych, profesjonalizacją ich działalności i doskonaleniem form współdziałania. Forum rozpoczęło wystąpienie Pana Krzysztofa Michałkiewicza, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który podkreślił potrzebę cyklicznej organizacji tego rodzaju wydarzeń, dających możliwość dyskusji na ważne z punktu widzenia ekonomii społecznej tematy. Zwrócił również uwagę, na duże znaczenie nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej dla przyszłości sektora ekonomii społecznej. Minister poinformował zebranych, że obszar zatrudnienia socjalnego został merytorycznie przypisany do kompetencji Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej, a także przypomniał, że w odpowiedzi na wyzwania związane z rozwojem sektora przyję-

>

fot. OFESiS

Wręczenie listu gratulacyjnego przez pana Krzysztofa Michałkiewicza, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, pani Barbarze Sadowskiej, współzałożycielce Fundacji Pomocy Wzajemnej *Barka*.

Targi Podmiotów Ekonomii Społecznej

ty został dokument pn. *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku* (aktualizacja). Podsumowaniem wystąpienia otwierającego Forum było wręczenie Pani Barbarze Sadowskiej, współzałożycielce Fundacji Pomocy Wzajemnej *Barka* listu gratulacyjnego z okazji 30-lecia działalności Fundacji na rzecz budowania systemu wsparcia dla osób społecznie marginalizowanych. Pani Barbara Sadowska skierowała apel do uczestników konferencji, aby swoją pracę na rzecz sektora ekonomii społecznej traktowali jako służbę dla najsłabszych.

W dalszej części programu omawiano między innymi kwestie promocyjno-marketingowe. Wielokrotnie wspominano o konieczności poszukiwania innowacyjnych pomysłów, wykorzystania nowoczesnych technik komunikacyjnych, a także – co wydaje się być szczególnie istotne – zapewnieniu wysokiej jakości świadczonych usług, aby podmioty ekonomii społecznej mogły sprostać konkurencji rynkowej.

Uczestnicy wydarzenia dyskutowali bardzo szeroko, nie unikając dzielenia się problemami, na jakie napotykają podczas prowadzenia swojej działalności. Nie zabrakło też prezentacji sukcesów, np. Stowarzyszenia *Dolina Karpia*, która we współpracy ze społecznością lokalną, partnerami samorządowymi i sympatykami przez wiele lat buduje markę lokalną obszaru Doliny Karpia opartą na zrównoważonym rozwoju przy wykorzystaniu lokalnych zasobów kulturowych.

Dodatkową atrakcją OFESiS były Targi Podmiotów Ekonomii Społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, które stwarzały okazję do zaprezentowania produktów i usług oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej. Ponadto można było wziąć udział w warsztatach, turnieju gier planszowych *Chłopska szkoła biznesu* czy *Ekonomia Społeczna*. Dla osób aktywnych przygotowano spacer śladami historii spółdzielczości.

Na zakończenie pierwszego dnia Forum odbyło się uroczyste wręczenie nagród w ogólnopolskim konkursie pn. *Znak Jakości Ekonomii Społecznej i Solidarnej 2019*, którego celem jest wyróżnienie tych podmiotów, które z powodzeniem łączą działalność ekonomiczną ze społecznym zaangażowaniem. Przyznawane certyfikaty i statuetki mają przyczynić się do budowy marki wyróżnionych podmiotów ekonomii społecznej oraz sprzyjających ekonomii społecznej samorządów.

>

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

DES Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

ZNAK JAKOŚCI EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ 2019

KATEGORIA I DEBIUT ROKU

I. Spółdzielnia Socjalna "Kuźnia Talentów" im. Stanisława Staszica, Hrubieszów
II. FOOD &LIFE, Kraków
III. Spółdzielnia Socjalna "Zielony Punkt", Kępice

KATEGORIA II NAJLEPSZY PRACODAWCA

I. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "RAZEM", Radom
II. Spółdzielnia Socjalna STONOGA, Kraśnik
III. Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna Arte, Bielawa

KATEGORIA III SUKCES RYNKOWY

I. Fundacja Rozwoju Warmii i Mazur w Iławie, Iława
II. Spółdzielnia Socjalna Dębnianka, Leżajsk
III. Spółdzielnia Socjalna Bon Appetit, Nowy Lubosz,

KATEGORIA IV „PRZEDSIĘWZIĘCIE PES SFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZWROTNYCH EFS"

II. Fundacja Pomocy Rodzinie „Człowiek w potrzebie", Warszawa
II. Spółdzielnia socjalna „Perspektywa", Łasin,
III. Spółdzielnia Socjalna Stonoga, Kraśnik,

KATEGORIA V "SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNY SAMORZĄD":

I. Powiat Tucholski
II. Gmina Tłuszcz,
III. Powiat Elbląski

ZNAK JAKOŚCI EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ 2019

BGK Bank Gospodarstwa Krajowego

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Europejski Dom Spotkań Fundacja Nowy Staw 25 lat dla wolności i solidarności

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

DES Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PODMIOTY WYRÓŻNIONE CERTYFIKATEM
"ZNAK JAKOŚCI EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ" 2019

KATEGORIA I DEBIUT ROKU

1. Fundacja Kołobajki, Łódź
2. FUNDACJA GALAR GDAŃSKI, Gdańsk
3. Fundacja Wsparcia Nauki i Biznesu, Ełk
4. Fundacja Wolna Wisła, Toruń
5. Roztoczańska Spółdzielnia Socjalna WartO, Krasnobród
6. Pierniki z Podlasia Sp. zo.o., Zaścianki
7. Magnolia Domy Non Profit Sp. z o.o., Toruń
8. Spółdzielnia Socjalna "Borowiackie smaki", Cekcyn
9. Pruchnickie Smaki Sp .z o.o, Pruchnik
10. Ranczo Alpaka Sp.z o.o., Wola Baranowska
11. Spółdzielnia Socjalna SUKURS w Zaściankach, Zaścianki
12. Fundacja "Rozwijalnia", Wąbrzeźno
13. Sady Albigowa sp. z o.o., Albigowa
14. Spółdzielnia Socjalna BAZA, Wąbrzeźno
15. Spółdzielnia Socjalna Mamamija, Spychowo
16. Stowarzyszenie osób z chorobami neurologicznymi TULIPAN, Goleniów
17. Spółdzielnia Socjalna Afra, Płociczno-Tartak
18. Stowarzyszenie Rugby Club Skierniewice, Skierniewice

KATEGORIA II NAJLEPSZY PRACODAWCA

1. Spółdzielnia Socjalna Dębnianka, Leżajsk
2. Spółdzielnia Socjalna Na Piątkę, Grodzisk Wielkopolski
3. Spółdzielnia Socjalna Józefowskie Centrum Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej, Józefów

KATEGORIA III SUKCES RYNKOWY

1. Fundacja followMe, Zwoleń

KATEGORIA IV „PRZEDSIĘWZIĘCIE PES SFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZWROTNYCH EFS"

1. Spółdzielnia Socjalna "Zielony punkt", Kępice
2. FUNDACJA ITFF, Łódź
3. Klub Sportowy "Społem", Łódź
4. SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA GRACJA, BIŁGORAJ
5. Spółdzielnia Socjalna Równość z siedzibą w Krakowie, Kraków
6. Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowego Stylu Życia "Twoja Moc", Poznań

KATEGORIA V "SPOŁECZNIE ODPOWIEDZIALNY SAMORZĄD":

1. Gmina Kępice
2. Miasto Leszno
3. Miasto Grajewo
4. Powiat Brzozowski
5. Powiat Jarosławski
6. Powiat Wolsztyński

ZNAK JAKOŚCI 2019

BGK Bank Gospodarstwa Krajowego

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Europejski Dom Spotkań Fundacja Nowy Staw

Drugi dzień Forum poświęcony był spotkaniom i dyskusjom, w tym m.in. dotyczącym doświadczeń innych krajów, w których sektor ekonomii społecznej jest ważnym elementem gospodarki i polityki społecznej.
Zwrócono uwagę na szereg zmian ekonomicznych, społecznych, kulturowych, edukacyjnych czy wręcz cywilizacyjnych, które mogą okazać się istotne w kontekście wyzwań związanych z rozwojem ekonomii społecznej w zmieniającym się świecie. Dzięki rozwojowi technologii w ostatnich latach powstały nowe sposoby zarządzania, komunikowania się, a także funkcjonowania przedsiębiorstw, które likwidują szereg dotychczasowych barier dostępności. Z drugiej strony potencjalnym zagrożeniem dla różnych segmentów rynku pracy może stać się automatyzacja procesów produkcyjnych czy usługowych.

III Ogólnopolskie Forum Rozwoju Ekonomii Społecznej i Solidarnej z jednej strony pozwoliło podsumować ostatnie lata rozwoju ekonomii społecznej w Polsce, z drugiej dało wiele inspiracji i energii do zmierzenia się z wyzwaniami i sięgnięcia po szanse, jakie w najbliższym czasie stoją przed tym sektorem.
Zachęcamy do zajrzenia na prowadzony przez Departament Ekonomii Społecznej i Solidarnej fanpage na Facebooku – Ekonomia Społeczna i Solidarna, aby wrócić wspomnieniami do wydarzeń z minionego Forum.

W III edycji OFESiS uczestniczyło przeszło 400 osób.

fot. OFESiS

PRACA ANIMATORA SPOŁECZNEGO

Od kilkunastu lat w Polsce trwają procesy, które mają na celu integrację i wzrost aktywności społecznej, obywatelskiej w środowiskach lokalnych. Równolegle do tych procesów, a nawet przenikając się wzajemnie, środowiska samorządowe podejmują działania mające na celu pobudzenie rozwoju lokalnego w wymiarze społecznym, kulturowym i ekonomicznym. (...)

Istotny z punktu widzenia dzisiejszych wyzwań jest kontekst, w jaki sposób animacja społeczna wpływa na rozwój lokalny, na jakich płaszczyznach oddziałuje na zmiany, procesy zachodzące w danej społeczności. Animacja buduje, rozwija kapitał społeczny, przyczyniając się do wzrostu zaufania, tworzenia relacji między ludźmi, rozwoju umiejętności współpracy międzyludzkiej, a tym samym do łatwiejszego osiągania celów przez społeczności. W zasadzie nie trzeba dziś już nikomu tłumaczyć, że nie dotyczy to tylko rozwoju czysto społecznego, a przekłada się w sposób bardzo istotny na rozwój ekonomiczny. W społeczności, która sobie ufa i potrafi się zorganizować, łatwiej wdrażać różne projekty obywatelskie i biznesowe. Relacje, które tworzą się w społecznościach lokalnych, służące rozwojowi, nie zależą od ilości pieniędzy, które się „zainwestuje" w społeczność, a od poziomu zaufania i ilości powiązań, sieci w niej istniejących, na co istotny wpływ mają animatorzy społeczni. (...)

O ANIMACJI I ANIMATORZE ORAZ ROZWOJU LOKALNYM

Pojęcie animacja (...) na dobre pojawiło się w latach 60-tych XX wieku, w rewolucji społecznej w Europie Zachodniej i USA, w kontekście próby odrzucenia formalizacji, hierarchizacji i biurokratyzacji w relacjach między ludźmi. Wskazywano, że podstawą aktywności społecznej są grupy – relacje, więzi, współpraca między nimi. Animacja została określona jako metoda edukacji skupiająca się na pobudzaniu obywateli do działania na rzecz społeczności lokalnej, gdzie między jej członkami występuje poczucie wspólnotowej identyfikacji i więzi[1].

Aby lepiej zrozumieć animację i rolę animatora, warto również przytoczyć kilka „definicji" autorstwa uczestników Szkół Animatorów Społecznych Warmii i Mazur:

- Animacja polega na tym, by skłonić społeczność do aktywności, chęci współpracy, zmieniania otaczającego ich świata,
- Animacja jest wszystkim: celem, procesem, metodą i formą działań; animator to „serce społeczności lokalnej",
- Animator „ożywia duszę", poszerza sferę wrażliwości, otwiera na zmianę, uruchamia wewnętrzną energię, która tkwi w środowisku,
- Animator pomaga mieszkańcom identyfikować problemy społeczne, inspiruje ich do działania, tworzy relacje między grupami i instytucjami, buduje współpracę opartą na wspólnocie wartości,

1 P. Jordan, B. Skrzypczak, Animator Społeczny, Warszawa 2005, s. 8.

>

- Animator prowadzi społeczność od bierności do aktywności. Ułatwia mieszkańcom odkrycie wspólnych wartości, satysfakcji z pomocy innym, zmianę hierarchii wartości w kierunku współpracy na rzecz dobra wspólnego.

Obecnie słowo „animacja" stało się bardzo popularne, spotykamy się z nim niemal na każdym kroku. Są więc filmy animowane, są animatorzy na festynach, animatorzy kultury, animatorzy klienta w bankach, animatorzy społeczni, czy też animatorzy boisk sportowych ORLIK itd., a tyle, ile zastosowań czy miejsc pracy animacyjnej, tyle pomysłów, koncepcji na sposób pracy animatora. Powstało w ostatnim czasie kilkanaście opracowań dotyczących animacji, pokazujących różnorodne podejścia zależne od „branży", ale też i od „szkoły" animacji.

Do najważniejszych funkcji oraz umiejętności, jakimi powinien cechować się animator społeczny należą:

- Rozwój partnerskich relacji w środowisku poprzez budowanie koalicji, komunikacja pomiędzy potencjalnymi partnerami społecznymi poprzez wypracowywanie kontaktów i relacji zarówno z kluczowymi postaciami, jak i pomiędzy nimi,
- Nakreślenie profilu społeczności – poznawanie lokalnych mieszkańców, udogodnień, historii, problemów itp.,
- Procesy podejmowania wspólnych decyzji poprzez dochodzenie do consensusu i określanie wspólnego celu,
- Pracowanie w oparciu o dynamikę grup,
- Podtrzymywanie zaangażowania i motywowanie innych,
- Tworzenie sieci – praca ponad granicami, pielęgnowanie kontaktów, zarządzanie informacją i zasobami[2].

Role animatora i funkcje, które pełni w środowiskach, zmieniają się, przyjmują nowe formy i zadania. Jedną z lepiej opracowanych ról, jakie zaczynają pełnić animatorzy, są organizatorzy społeczności lokalnych, którzy odpowiadają za proces nastawiony na zmianę rzeczywistości społecznej. Opiera się on na aktywności mieszkańców oraz na wykorzystaniu potencjału grup, instytucji i organizacji. Podstawowym zadaniem organizatora społeczności lokalnej jest rozpoznanie sił i możliwości mieszkańców, a następnie ich aktywizacja, ukierunkowana na twórcze kreowanie, nie tylko życia własnego, ale i środowiska, w którym ono się toczy.

forum animatorów społecznych

Powyższy tekst to fragment publikacji pt. *Model rozwoju lokalnego w oparciu o działania animatorów społecznych* opracowanej przez Stowarzyszenie Forum Animatorów Społecznych. Opracowany model oparty jest na:

- *Ścieżce pracy animacyjnej*, która ukazała się w 2010 roku, wypracowanej na warsztatach prowadzonych przez Jacka Gralczyka – eksperta ze Stowarzyszenia CAL, a opracowanej przez Macieja Bielawskiego i Bartłomieja Głuszaka,
- Aktualizacji *Ścieżki pracy animacyjnej* dokonanej podczas warsztatów prowadzonych w 2016 roku przez Zbigniewa Mieruńskiego – eksperta Stowarzyszenia CAL, w ramach projektu *Aktywne Społeczności Warmii i Mazur,* realizowanego przez Stowarzyszenie Forum Animatorów Społecznych,
- Kilkuletnim doświadczeniu animatorów społecznych działających na terenie woj. warmińsko-mazurskiego.

Publikacja, w której opisana jest szczegółowa ścieżka pracy animacyjnej w kontekście rozwoju lokalnego, dostępna jest pod adresem:
https://forum-owes.pl/wp-content/uploads/2019/05/I.3.2_tekst_Bielawski.pdf.
Zachęcamy do zapoznania się z całością tekstu!

2 Materiał szkoleniowy Stowarzyszenia Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.

METODA ANIMACJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH NA RZECZ DOBRA WSPÓLNEGO

TOMASZ SCHIMANEK

Animacja lokalna to pobudzanie mieszkańców do aktywności na rzecz swojej wspólnoty, która przejawia się na przykład w zaangażowaniu we wspólne przedsięwzięcia, wspieraniu celów istotnych dla społeczności, udziale w wyborach lokalnych czy też w zaangażowaniu w działania organizacji społecznych służących mieszkańcom.

Aktywność mieszkańców to podatny grunt dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, dlatego animacja lokalna jest jednym z zadań Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej. W animacji istotne jest nie tylko to, jak zaktywizować ludzi, ale przede wszystkim to, jak tę aktywność podtrzymać i zagospodarować. Dlatego skuteczna animacja lokalna powinna być nastawiona na długi proces, najlepiej oparty na przemyślanym, sprawdzonym sposobie działania. Takich sposobów jest wiele, jednym z nich jest metoda animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego. Metoda powstała na podstawie doświadczeń programu *Działaj Lokalnie*, a także doświadczeń realizatorów innych programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, która jest operatorem programu *Działaj Lokalnie*, wspólnie z Fundacją oraz przy wsparciu zespołu Pracowni Badań i Innowacji Społecznych *Stocznia* opracowała innowacyjną, autorską metodę animacji lokalnej, która została następnie sprawdzona i udoskonalona w ramach programu *Lokalne Partnerstwa PAFW*. Metoda została stworzona głównie z myślą o mniejszych wspólnotach, liczących do 50 tysięcy mieszkańców, ale jest na tyle uniwersalna, że można ją wdrażać w każdej społeczności lokalnej.

Wyróżnikiem metody jest działanie dla dobra wspólnego. Formuła dobra wspólnego pozwala połączyć potrzeby i oczekiwania różnych grup mieszkańców, ale daje też możliwość włączenia we wspólne działania każdego członka społeczności lokalnej. Stanowi znakomity łącznik pomiędzy zbiorowym interesem wspólnoty a indywidualnymi potrzebami jej mieszkańców. Dobro wspólne integruje społeczność lokalną i pozwala budować autentyczną wspólnotowość. To, co jest dobrem wspólnym, określają sami mieszkańcy. W praktyce są to na przykład wspólne tradycje, zwyczaje, wartości czy idee, które łączą mieszkańców społeczności; jej zasoby naturalne: ziemia, lasy, pola, jeziora, góry, powietrze; zasoby wytworzone przez ludzi: kultura, sztuka, place, ulice, budynki, parki; czy też instytucje i sami mieszkańcy społeczności lokalnej.

Metoda została stworzona głównie z myślą o mniejszych wspólnotach, liczących do 50 tysięcy mieszkańców, ale jest na tyle uniwersalna, że można ją wdrażać w każdej społeczności lokalnej.

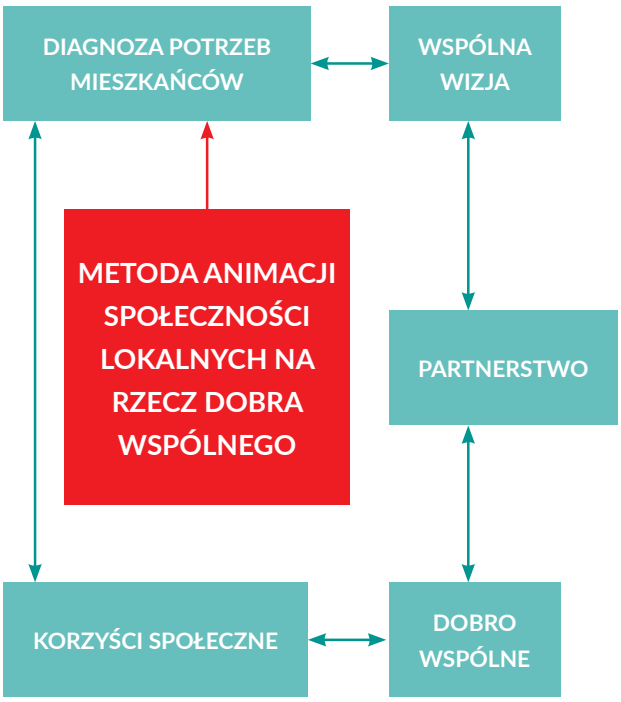

Kliknij na obrazek, żeby przejść do strony internetowej www.lokalnepartnerstwa.org.pl

Metoda jest elastyczna, można wypełnić ją różnymi działaniami, które wynikają z lokalnej specyfiki, pod warunkiem zachowania pięciu fundamentów, na których się opiera, czyli: diagnozy potrzeb mieszkańców, wspólnej wizji, partnerstwa, dobra wspólnego i korzyści społecznych (patrz: schemat na s. 14).

PIĘĆ FUNDAMENTÓW METODY

Diagnoza służy rozpoznaniu potrzeb i preferencji społecznych, na których można określić **wspólną wizję** społeczności, łączącą różne oczekiwania mieszkańców. Na podstawie wspólnej wizji można zbudować szerokie **partnerstwo** ludzi, instytucji, organizacji, przedsiębiorców, które określa **dobro wspólne** istotne dla mieszkańców i organizuje działania na jego rzecz. Te działania nastawione są na osiąganie **korzyści społecznych**, tak dla indywidualnych mieszkańców, jak dla całej społeczności.
Doświadczenia 38 partnerstw lokalnych wdrażających tę metodę pozwoliły na jej udoskonalenie, a przede wszystkim potwierdziły, że przynosi ona spodziewane korzyści społeczne. Pobudza aktywność mieszkańców, integruje wokół wspólnych celów, ale także owocuje bardzo konkretnymi efektami, na przykład rewitalizacją przestrzeni publicznych, powstaniem miejsc spotkań i działań mieszkańców czy też tworzeniem nowych miejsc pracy w ramach powstających podmiotów ekonomii społecznej.
Więcej na temat metody i jej stosowania na stronie internetowej: www.lokalnepartnerstwa.org.pl

TO WARTO WIEDZIEĆ

STAWIAJĄC NA WSPÓŁPRACĘ Z MEDIAMI

Jak zainteresować media tematem ekonomii społecznej? Co zrobić, żeby dziennikarze chcieli pisać i mówić o przedsiębiorczości społecznej?

Po pierwsze: Przygotuj się

Do współpracy z mediami musimy się przygotować. Na początek powinniśmy sporządzić listę kontaktów. Należy w niej ująć media (lokalne, regionalne, ogólnopolskie, prasę, radio, telewizję, portale internetowe itp.), które pozwolą nam dotrzeć z informacją do naszych klientów, partnerów, sponsorów itp. **W liście kontaktów, poza adresem redakcji, numerem telefonu i mailem, warto dodać kontakt do konkretnych dziennikarzy** (najlepiej zajmujących się tematyką społeczną). Listę mailingową musimy też aktualizować (min. raz na pół roku).
Ważne jest również pozyskanie informacji, jak pracuje dana redakcja, np. kiedy rozpoczyna i kończy pracę nad danym numerem/wydaniem, do kiedy dziennikarze przyjmują informacje, w jakich godzinach (w przypadku mediów codziennych) lub dniach (w przypadku tygodników/miesięczników/kwartalników) odbywają się spotkania redakcyjne. Jeśli informacja od nas dojdzie do redakcji za wcześnie (np. w przypadku tygodnika w pierwszym dniu pracy nad nowym numerem) albo za późno (np. w przypadku telewizyjnego programu informacyjnego na dwie godziny przed emisją) – o ile nie jest to sensacyjna wiadomość – może „przejść" niezauważona.

fot. pexels.com

Po drugie: Działaj

Musimy zdawać sobie sprawę, że to w naszym interesie jest, żeby informacja znalazła się w mediach. Oznacza to, że to my podejmujemy próbę nawiązania relacji z mediami. Podstawowym narzędziem, które możemy tu wykorzystać, jest komunikat prasowy, zwany też informacją prasową.

Komunikat prasowy powinien być napisany zwięźle i zrozumiałym dla dziennikarzy językiem. Starajmy się unikać branżowych pojęć, tak aby osoba, która na co dzień nie działa w ekonomii społecznej, zrozumiała, o co nam chodzi. Przydatne przy tworzeniu informacji prasowej jest stosowanie zasady tzw. odwróconej piramidy. Oznacza ona, że informacja powinna składać się z trzech zasadniczych części: nagłówka, rozwinięcia i dodatkowych informacji.

W nagłówku (z ang. zwanego lead'em) przede wszystkim odpowiadamy na pytanie: co, kiedy i gdzie jest planowane? Powinny się tu znaleźć najważniejsze informacje dotyczące danego wydarzenia. W nagłówku umieszczamy też zdanie, które ma przyciągnąć uwagę dziennikarzy i sprawić, aby chcieli tę informację przeczytać do końca, np. odwołanie się do najnowszych badań, postawienie pytania itp. W rozwinięciu natomiast odpowiadamy na pytania: dlaczego i z kim dane wydarzenie będzie organizowane? Jaki będzie jego przebieg? Jakie przyniesie ono rezultaty? W dodatkowych informacjach natomiast możemy sobie pozwolić na uzupełnienie wcześniejszych informacji, przedstawienie tła, historii wydarzenia, opisania swojej działalności. Dobrym pomysłem jest wzbogacanie informacji o cytaty – wypowiedzi ekspertów, uczestników czy organizatorów, np. członków zarządu. Pozwalają one nieco ożywić tekst i go uwiarygodnić.

Konstruując informację prasową, nie można też zapominać o jej tytule. Tytuł często może zadecydować o sukcesie lub porażce danej informacji. Warto więc by był pozytywy, zaskakujący i zachęcający do zapoznania się z całą informacją, np.:

- stosujący grę słów – (Nie)Pełnosprawni,
- nawiązujący do przysłowia – Dajemy wędkę, a nie rybę,
- intrygujący – Niepełnosprawność + Praca = Niemożliwe?

Jeśli w naszej organizacji dzieje się coś ważnego (np. duża konferencja, wprowadzenie nowego produktu, otwarcie nowej siedziby, jubileusz), warto rozważyć organizację konferencji prasowej, tj. spotkania dedykowanego wyłącznie mediom. Program konferencji prasowej musi być jednak dobrze przemyślany i wypełniony elementami, które przyciągną uwagę mediów (np. przecinanie wstęgi, wypowiedź ekspertów itp.). Na końcu powinniśmy też zaplanować czas na pytania dziennikarzy. Nie mniej istotne jest także ustalenie dnia i godziny konferencji, tak aby były zgodne z harmonogramem pracy danej redakcji i nie kolidowały z innymi ważnymi wydarzeniami w naszej okolicy. Na zakończenie przekażmy uczestniczącym w konferencji dziennikarzom materiały (najlepiej w wersji drukowanej i elektronicznej), które ułatwią im przygotowanie informacji.

Po trzecie: Inspiruj

Znajomość mediów, z którymi chcemy współpracować, umiejętność tworzenia informacji prasowych czy organizacji spotkań dla dziennikarzy jest podstawą dobrych relacji. Nie mniej istotne jest także inspirowanie mediów do zajęcia się danym tematem. Warto zapraszać media na wydarzenia, które organizujemy (np. targi, spotkania itp.), ale też organizować wydarzenia, które mają przyciągnąć uwagę mediów (inne niż konferencja prasowa). Przeprowadzenie m.in. akcji happeningowej czy kampanii społecznej może skutecznie przyciągnąć uwagę dziennikarzy i sprawić, że zaczną się interesować tematem ekonomii społecznej.

Pamiętajmy także, że jeśli decydujemy się zaprosić media na organizowane przez nas wydarzenie, musimy przygotować osoby, które będą rozmawiać z dziennikarzami. Warto zastanowić się, o co mogą pytać dziennikarze i przemyśleć odpowiedzi. Pozwoli to uniknąć większego stresu w momencie udzielania informacji mediom, szczególnie dla telewizji i radia.

Na koniec warto pamiętać, że media mają wywoływać emocje u swoich odbiorców. Musimy więc zadbać o to, aby nasze wydarzenia były tymi emocjami wypełnione. W przypadku ekonomii społecznej nie powinno być to trudne. Wymaga to tylko naszej kreatywności i umiejętności opowiadania ciekawych i ważnych historii.

JUSTYNA SCHAEFER-KURKOWIAK
Ekspertka ds. rozwoju lokalnego i partnerstw OWES w Lesznie przy Stowarzyszeniu Centrum PISOP

W artykule wykorzystano fragmenty z Publikacji *Jak zarządzać organizacją pozarządową prowadzącą działalność gospodarczą – BINGO*, rozdział VII *Komunikowanie i kształtowanie relacji*, pod red. Ewy Gałki.

ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

– METODA POBUDZANIA SPOŁECZNEJ ZARADNOŚCI

DR HAB. BOHDAN SKRZYPCZAK

Od kilkunastu lat w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej w Polsce obecna jest idea pracy społecznościowej rozumiana jako *długoterminowy proces, bazujący na wartościach, nakierowany na przeciwdziałanie nierównowadze wpływów i doprowadzenie do zmiany opartej na sprawiedliwości społecznej, równości i inkluzji. Proces ten umożliwia ludziom zorganizowanie się i wspólną pracę na rzecz: identyfikowania swych własnych potrzeb i aspiracji; podejmowania akcji wywierania wpływu na decyzje, które oddziaływają na ich życie oraz poprawy jakości ich własnego życia, społeczności, w których żyją, i społeczeństw, których są częścią.*

Praca społecznościowa może mieć charakter oddolnej obywatelskiej aktywności (tzw. praktyka środowiskowa) lub aktywności zawodowej (praca środowiskowa), która ma swoje cele, wartości, metodykę (*community work*). W większości krajów jej profesjonalne praktykowanie zakorzenione jest w sektorze pomocy społecznej pod nazwą *organizowanie społeczności lokalnej* (*community organizing*) i zawodzie pracownika socjalnego (*community social worker*). OSL jest metodą pracy socjalnej ze społecznościami, która może być stosowana jako tzw. trzecia metoda pracy socjalnej lub jako profesjonalna interwencja ukierunkowana na wywoływanie planowej zmiany w organizacjach i społecznościach, czyli tzw. makropraktyka. W każdym z tych podejść realizowana jest w dwóch podstawowych wariantach:

Terytorialnym – czyli praca ze wspólnotami opartymi na miejscu zamieszkania (osiedle, wieś, mikrorejon); interwencja polega na wzmacnianiu procesów identyfikacyjnych, które sprzyjają uruchamianiu motywacji prospołecznej i zachowań kooperacyjnych oraz aktywowaniu zasobów endogennych;

Kategorialnym – rozumianymi jako *wspólnota tożsamości* wynikająca z przynależności do grupy o określonych cechach kulturowych (identyfikacja etniczna, subkulturowa, dyskryminacja ze względu na płeć) lub *wspólnoty interesów* o szczególnych potrzebach/problemach (na przykład rodzice dzieci niepełnosprawnych, osoby starsze, samotne matki).

W latach 2009–2014 Stowarzyszenie CAL wraz z Instytutem Spraw Publicznych realizowało na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej systemowy projekt *Standardy pomocy społecznej* mający na celu opracowanie i przetestowanie modelu organizowania społeczności lokalnej. Pilotaż prowadzono na osiedlach miejskich, w środowiskach wiejskich, a także w społecznościach mieszkańców konkretnej ulicy,

Kliknij na obrazek, żeby przejść do strony internetowej www.cal.org.pl

Kliknij na obrazek, żeby przejść do strony internetowej www.osl.org.pl

bloku, pojedynczych kamienic. Analizując rezultaty swojej pracy, pracownicy socjalni pracujący w roli organizatorów społeczności lokalnej zwracali uwagę na ich dwa kierunki: **(a)** zmiany w samych mieszkańcach zwiększające poziom upodmiotowienia i sprawstwa czyli **empowerment** oraz **(b)** realizację konkretnych działań oraz ich bezpośrednie efekty.

Jako sukcesy w zakresie zmian w obszarze empowermentu wskazywano m.in.: wzrost aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w działania na rzecz wspólnego dobra, zbudowanie sieci współpracy, pozyskanie nowych partnerów, wzrost zaufania do ludzi i instytucji, w tym do pracownika socjalnego i ośrodka pomocy społecznej, zintegrowanie mieszkańców i wyłonienie się lokalnych liderów. Jeśli chodzi o realizację konkretnych zadań jako sukces wskazywano: zorganizowanie lokalnych wydarzeń, wykonanie remontu świetlicy, zorganizowanie wolontariatu, założenie stowarzyszenia, spółdzielni socjalnej, znalezienie miejsca na boisko i plac zabaw dla dzieci, powstanie miejsca spotkań dla seniorów czy zorganizowanie zajęć dla młodzieży. Uczestnicy pilotażu zawiązali w 2012 r. Ogólnopolskie Forum Organizatorów Społeczności Lokalnych. Członkowie Forum spotykają się raz lub dwa razy w roku, by wymieniać się doświadczeniami i pozyskiwać nowe umiejętności, a także reprezentować potrzeby środowiska OSL i wpływać na rozwiązania w zakresie polityki społecznej. Współprace tego środowiska ułatwia portal wiedzy www.osl.org.pl, na którym można zapoznać się szczegółowo z metodyką, poznać dobre praktyki z terenu całej Polski, a także znaleźć kontakty i aktualne wydarzenia dotyczące tej problematyki.

Obok spotkań OSL-owców rozwija się współpraca instytucji pomocy społecznej, które wdrażają metodykę społecznościową. Stosowaną od lat formułą identyfikacyjną tej sieci jest certyfikat CAL, czyli nadawane przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL potwierdzenie stosowania modelu organizowania społeczności lokalnej w praktyce (zob. www.cal.org.pl). Obie współpracujące grupy (pracowników socjalnych i instytucji) wzajemnie się przenikają, tworząc razem ruch zaangażowanych profesjonalistów, którzy udowadniają, że praca społecznościowa może stanowić ważny nurt modernizacyjny systemu pomocy społecznej i atrakcyjną ścieżkę rozwoju dla pracowników socjalnych. Środowisko OSL i stosowany przez nie model pracy są wsparciem i cennym sojusznikiem dla innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, czy szerzej rozwojowi lokalnemu. W naturalny sposób związek ten nasuwa się w przypadku programów rewitalizacji, w których niezbędna jest długofalowa praca ze społecznością zamieszkującą konkretny teren, a także w obszarze szeroko pojmowanej ekonomii społecznej. W związku z tym wydaje się uzasadnione włączenie wiedzy w zakresie OSL do systemu wsparcia (edukacji, animacji, doradztwa) prowadzonego przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej. Warto więc dostrzec szansę w zintegrowanej interwencji łączącej środki i metodykę organizowania społeczności lokalnej (realizowaną w ramach systemu pomocy społecznej) z możliwościami, jakie posiada system wparcia ekonomii społecznej, bo w ten sposób pojawić się może nowa jakość działań animacyjnych i reintegracyjnych prowadzonych w defaworyzowanych społecznościach lokalnych.

WSPÓŁPRACA ROPS I OWES NA RZECZ WSPIERANIA EKONOMII SPOŁECZNEJ

TRÓJKI MURARSKIE

AGNIESZKA DEJA

Trójki murarskie **to innowacyjny pomysł z zakresu wsparcia sektora ekonomii społecznej, wypracowany i zastosowany na terenie województwa świętokrzyskiego. Jego istotą jest świadczenie usług doradczych oraz animacyjnych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów ekonomii społecznej przez trzyosobowe zespoły.**

W ramach projektu *Spójna integracja regionalna ekonomii społecznej* (SIRES) nie tylko bezpośrednio doradzamy Regionalnym Ośrodkom Polityki Społecznej i innym przedstawicielom regionów w zakresie rozwoju i koordynacji ekonomii społecznej, ale także wspieramy proces dzielenia się inspirującymi rozwiązaniami. Przygotowaliśmy kolejne zeszyty omawiające przykłady rozwiązań, które mogą być ciekawe i przydatne dla regionów. Wśród nowych inspiracji znajduje się także opis rozwiązania z województwa świętokrzyskiego, które roboczo nazywane jest *trójką murarską* – nazwa nawiązuje do budowania fundamentów i wychodzenia w teren (do samorządów lokalnych) zespołów specjalistów z Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej i ROPS. Zachęcamy do zapoznania się z filozofią działania *trójki murarskiej* i liczymy, że i Was ona zainspiruje.

Trójki murarskie to innowacyjny pomysł z zakresu wsparcia sektora ekonomii społecznej, wypracowany i zastosowany na terenie województwa świętokrzyskiego. Jego istotą jest świadczenie usług doradczych oraz animacyjnych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego (JST) oraz podmiotów ekonomii społecznej (PES) przez trzyosobowe zespoły o uzupełniających się kompetencjach. W skład każdej *trójki* wchodzą: doradca z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego (ROPS) oraz animator i doradca kluczowy, reprezentujący Kielecko-Ostrowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (KOOWES). *Trójka* ma pod opieką określony teren, który stale analizuje pod kątem zapotrzebowania na animację i doradztwo. Na tej podstawie organizuje wspólne spotkania i doradztwo dla samorządowców, PES, liderów lokalnych oraz innych osób zainteresowanych rozwojem sektora ekonomii społecznej. W swojej pracy wykorzystuje dopełniające się kompetencje poszczególnych osób: znajomość priorytetów i kierunków działań w zakresie polityki społecznej w regionie (doradca ROPS), umiejętności strategicznego przygotowania procesu animacji, pracy z grupą i moderowania spotkań (animator OWES, zwany także mentorem rozwoju lokalnego) oraz wiedzę i umiejętności praktyczne w zakresie tworzenia PES, w tym przedsiębiorstw społecznych, a także dobrą znajomość lokalnie działających organizacji pozarządowych (doradca kluczowy OWES). *Trójki* czerpią ponadto z zasobów instytucji, które reprezentują ich człon-

>

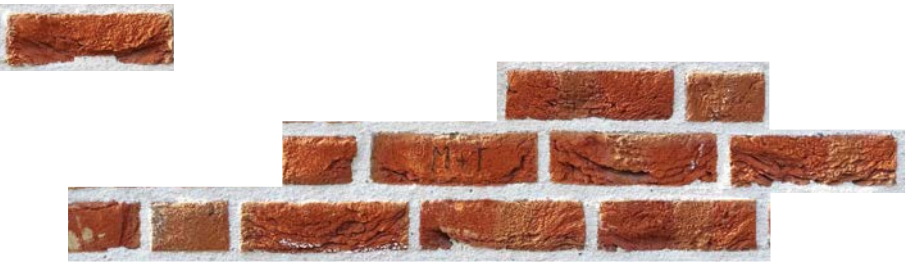

SPÓJNA INTEGRACJA REGIONALNA EKONOMII SPOŁECZNEJ

kowie. Przykładowo wiarygodność, jaką cieszy się ROPS w oczach JST, ułatwia rozmowy na temat stosowania klauzul społecznych w realizowanych przez nie zamówieniach publicznych.

Głównym celem *trójek* jest zwiększanie świadczenia wysokiej jakości usług społecznych przez PES w sposób optymalny dla samorządu i mieszkańców. Połączenie atutów ROPS i OWES, jak również usprawnienie przepływu informacji między nimi, zapewnia wysoką skuteczność wsparcia. Tak zorganizowane współdziałanie pozwala kompleksowo spojrzeć na potencjał, potrzeby i problemy występujące na danym terenie, a następnie wypracować optymalne rozwiązania, w tym wytyczyć nowe ścieżki rozwoju lokalnego. Kolejnym wymiarem efektywności prezentowanej praktyki jest to, że pozwala ona oszczędzać czas oraz inne zasoby. Przykładowo, władze lokalne nie muszą uczestniczyć w osobnych spotkaniach z przedstawicielami obu instytucji wsparcia ekonomii społecznej. Wreszcie współpraca w ramach *trójek murarskich* jest dla tworzących je podmiotów źródłem nowej wiedzy i okazją do doskonalenia własnych kultur organizacyjnych.

Żeby zrozumieć, dlaczego został uruchomiony taki mechanizm kooperacji, warto przeanalizować, czym zajmują się zaangażowane w nią instytucje oraz osoby. ROPS jest koordynatorem rozwoju sektora ekonomii społecznej w województwie świętokrzyskim. W ramach tych działań m.in. nadzoruje funkcjonowanie akredytowanych OWES, promuje ekonomię społeczną, współpracuje z samorządami oraz edukuje je w zakresie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych. Zadania te wykonują doradcy ds. ekonomii społecznej, których miejsca pracy w ROPS są finansowane z projektu pozakonkursowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego w zakresie koordynacji ekonomii społecznej w województwie świętokrzyskim. Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, w których pracują animatorzy i doradcy kluczowi, są odpowiedzialne za bezpośrednie wsparcie sektora ekonomii społecznej – doradzają PES, pomagają zakładać przedsiębiorstwa społeczne, pomagają w ekonomizacji organizacji pozarządowych, wspierają liderów lokalnych w tworzeniu nowych PES, inicjują działania społeczności lokalnych wspierające rozwój ekonomii społecznej. Oprócz tego OWES są operatorami wsparcia dotacyjnego w regionie, finansując tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. W swojej działalności ROPS koncentruje się na pracy z samorządami i promocji idei ekonomii społecznej, natomiast w niewielkim stopniu wspiera same PES. Z nimi oraz z liderami lokalnymi pracują OWES, które z kolei mają ograniczone możliwości kooperacji z JST (nie są podmiotami publicznymi, co w wielu samorządach stawia je w roli „akwizytora", a nie potencjalnego partnera). Należy jednak pamiętać, że do rozwoju sektora ekonomii społecznej nie wystarczy samo wspieranie PES, konieczny jest również korzystny klimat dla działań w obszarze ekonomii społecznej. Takiego kompleksowego podejścia nie zapewni w sposób efektywny samodzielnie ani OWES, ani ROPS.

Projekt *Spójna integracja regionalna ekonomii społecznej* jest realizowany w partnerstwie przez Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, Fundację *Idea Rozwoju* i Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych STOP. W ramach projektu prowadzimy działania doradcze i rzecznicze na poziomie regionalnym i ponadregionalnym, by budować kompleksowy system wsparcia ekonomii społecznej oraz wspierać spójność i efektywność polityk regionów na rzecz rozwoju sektora ES i przedsiębiorstw społecznych. Więcej o projekcie: www.sires.ekonomiaspoleczna.pl.
Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2017–2020.

Powyższy tekst to przedruk fragmentu wstępu do publikacji ***Trójki murarskie – współpraca ROPS i OWES na rzecz wspierania ekonomii społecznej*** (oprac. M. Sobczyk), wyd. OZRSS, Warszawa 2019.

Zeszyt pt. *Trójki murarskie* – *współpraca ROPS i OWES na rzecz wspierania ekonomii społecznej* znajduje się na platformie OWES.

Autor: Agnieszka Deja, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych

STOWARZYSZENIE NA RZECZ
WSPIERANIA AKTYWNOŚCI SENIORÓW AS

TU OTWIERAMY DRZWI DO PRAWDZIWEGO DOMU

ZESPÓŁ AS

Prawie cztery lata temu w Mławie rozpoczęliśmy nasze dzieło tworzenia miejsca dającego radość i wsparcie osobom starszym, samotnym, szukającym domowego ciepła. Z myślą o nich powstało Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Aktywności Seniora *Aktywny Senior.*

Stowarzyszenie, w którym jest miejsce na zwykłe, a jednocześnie tak ważne rozmowy, codzienne spotkania przy wspólnym stole, zapominanie o samotności, wyjazdy i odkrywanie radości życia. Do naszej stowarzyszeniowej rodziny dołączyło już kilka tysięcy osób z Mławy i powiatów mławskiego i żuromińskiego, a od niedawna także z Płocka i powiatu płockiego. Dziś, po setkach wspólnych przeżyć, najbardziej cieszymy się, gdy słyszymy od seniorów, że Stowarzyszenie to ich drugi dom.

Z chęci niesienia radości oraz pomagania w zapominaniu o samotności tworzymy miejsce wyjątkowe dla seniorów. Tutaj nie myśli się o smutkach, chorobach czy codziennych bolączkach. Jest to możliwe dzięki naszym codziennym spotkaniom przy wspólnym stole na domowych obiadach. Niezwykle pomocne są także skrzaty Helpiki, które seniorzy szyją w naszym Centrum Aktywnego Seniora. Organizowane są również spotkania na wieczorkach literackich, tanecznych i wspólne celebrowanie świątecznych chwil.

Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Aktywności Seniorów AS powstało w październiku 2015 roku. Motywacją do jego założenia były doświadczenia rodzinne, wizje sąsiedzkie oraz rozmowy ze znajomymi. Wynikało z nich, że w Mławie jest bardzo dużo samotnych osób starszych. Stąd zrodziła się pilna potrzeba stworzenia dla nich drugiego domu – miejsca będącego ostoją i wsparciem dla wszystkich tych, którzy nie wiedzą, jak wykorzystać czas wolny, którzy są spragnieni kontaktu z drugim człowiekiem.

Z zebranych przez Stowarzyszenie informacji wynikało, że na terenie północnego Mazowsza bardzo mocno postępuje zjawisko tzw. eurorodziców, czyli osób, których dzieci wyjechały za granicę i kontakty rodzinne są sporadyczne. Okazało się, że około 40% seniorów to osoby samotne. Między innymi właśnie dla nich Stowarzyszenie okazało się wielkim wsparciem.

40%

Na terenie północnego Mazowsza bardzo mocno postępuje zjawisko tzw. eurorodziców, czyli osób, których dzieci wyjechały za granicę i kontakty rodzinne są sporadyczne. Około 40% seniorów w tym regionie to osoby samotne.

Mały salonik, kuchnia i wspólne szycie

Na początku siedzibą Stowarzyszenia były dwa wynajęte mieszkania (o łącznej powierzchni 80 m^2), w których znajdowały się kuchnia, salonik, sala spotkań i pracownia. Założyliśmy, że będziemy wspólnie tworzyć coś z naszymi seniorami, co pomoże zintegrować, zaktywizować i odkryć talenty u seniorów. Zdecydowaliśmy, że zajmiemy się szyciem. Z tego pomysłu powstało największe dzieło, jakim jest ręcznie wykonany skrzat Helpik – dobry duch każdego domu, a przede wszystkim symbol obecności osób starszych wokół nas. Dochód z produkcji skrzatów Helpików i ich sprzedaży jest przeznaczany na potrzeby seniorów.

>

Kliknij na obrazki, żeby przejść do strony internetowej Stowarzyszenia Na Rzecz Wspierania Aktywności Seniorów AS

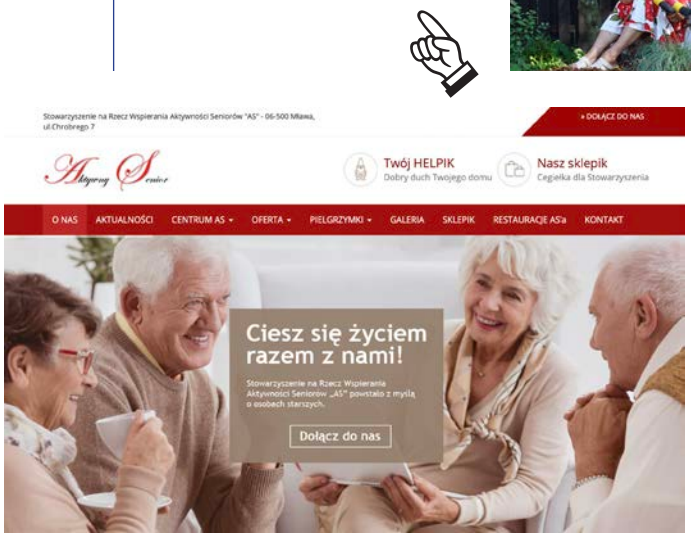

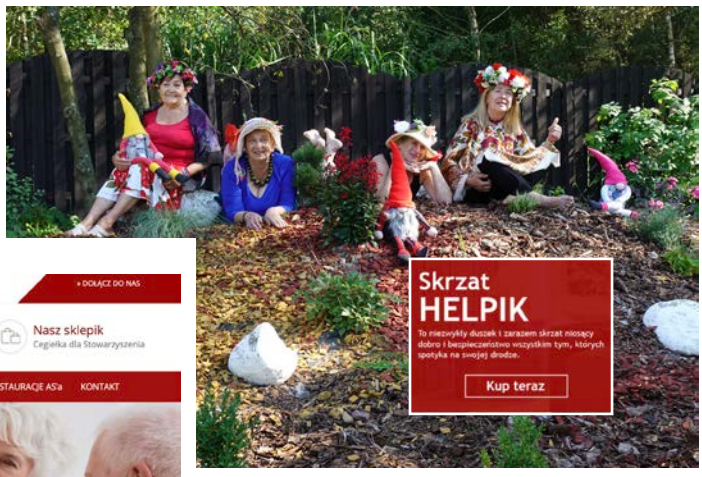

Jak to się zaczęło? Na początku panie w Centrum Aktywnego Seniora szyły skrzaty na przyniesionych z domu maszynach. Potem doszły zajęcia z rękodzieła, wyszywania serwetek, tworzenia okazjonalnych dekoracji, zajęcia teatralne oraz gry w szachy. Zaczęliśmy organizować wspólne posiłki, które przygotowywała jedna z seniorek. Zainteresowanie było tak duże, że w pewnym momencie na 80 m^2 znajdowało się około 60–70 osób. Robiło się ciasno, ale dla nas było to motywujące, ponieważ oznaczało, że udało nam się zebrać grupę osób ceniących swoje towarzystwo i chcących coś razem tworzyć.

Podjęliśmy więc działania w kierunku znalezienia większej siedziby. Dziś w Mławie Stowarzyszenie działa na ponad 430 m^2. Nowa siedziba pozwoliła na realizację kolejnego pomysłu – otworzenie restauracji, w której seniorzy codziennie jedzą domowe obiady w przystępnej cenie. Jednak co najważniejsze: mogą zasiąść do posiłku w towarzystwie. Do restauracji Gary Babci Krysi przychodzą nie tylko seniorzy ze Stowarzyszenia, ale także mieszkańcy Mławy. Dziennie wydawanych jest prawie 500 obiadów. Ponadto w Centrum Aktywności Seniora wiele osób otrzymuje pomoc rzeczową i finansową, np. na zakup leków czy rehabilitację.

Kilka lat działalności i radości wspólnego tworzenia pozwoliło nam nie tylko pomagać, ale też zbudować silną, prawdziwą więź. Nasi seniorzy będący z nami od początku mówią, że to miejsce przyciąga, mobilizuje, daje siłę. Tu po prostu nie jest się samotnym. Wspólne spotkania pozwalają czuć się młodszym i odnajdować w życiu cel.

Od kwietnia 2019 roku swoją misję niesienia pomocy i radości Stowarzyszenie realizuje także w pierwszej filii z siedzibą w Płocku, gdzie model działalności jest taki sam. Tam także prowadzona jest restauracja Gary Babci Krysi. Na potrzeby Stowarzyszenia zaadaptowano powierzchnię o wielkości 470 m^2. Dla seniorów przeznaczone są dwie sale, w tym mała sala kominkowa do zajęć dla seniorów i na imprezy komercyjne.

Działalność Stowarzyszenia, będącego przykładem przedsiębiorstwa społecznego, pozwala nam realizować wiele kolejnych ciekawych projektów dla seniorów. Połączenie działalności statutowej i działalności komercyjnej daje nam między innymi możliwość zapewnienia naszym seniorom obiadów z 50-procentową zniżką. Doświadczenie z Mławy pokazuje, że środki wypracowane z działalności komercyjnej pozwalają na pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem i utrzymaniem lokalu, zapewnienie dofinansowania dla naszych seniorów na zakup leków czy wyjazdów rehabilitacyjnych.

Nasza działalność to szeroko rozumiane partnerstwo i solidarność, które pozwalają zdziałać wiele dobra. Mamy wiele pomysłów na organizowanie spotkań dla najbardziej potrzebujących. Są i będą one realizowane we współpracy z naszymi przyjaciółmi, sympatykami, instytucjami i firmami, które zapraszamy do współtworzenia wyjątkowego miejsca dla naszych seniorów i dawania radości.

Na terenie całej Polski działa 61 akredytowanych Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, które łączy wspólny cel – pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz udzielenie wsparcia podmiotom ekonomii społecznej (PES) i przedsiębiorstwom społecznym (PS) poprzez wzmacnianie ich potencjału. Pomimo jednorodnej idei, istnieją między nimi pewne różnice, chociażby w postaci obszarów działalności poszczególnych Ośrodków, ich liczby w danym regionie czy rezultatów pracy. W tym wydaniu „Biuletynu Sieci OWES" przyglądamy się działalności Ośrodków z województw świętokrzyskiego i wielkopolskiego.

PREZENTACJA OWES ŚWIĘTOKRZYSKIE

Stowarzyszenie *Integracja i Rozwój* z Kielc realizuje projekt pod nazwą *Kielecko-Ostrowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej* wraz z partnerami: Stowarzyszeniem LGD *Krzemienny Krąg* z Bałtowa, Fundacją *PEStka* z Kielc oraz Stowarzyszeniem Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL z Warszawy. Działania projektowe prowadzone są na terenie subregionu północnego województwa świętokrzyskiego (patrz: tabela i mapa).

Pierwsza edycja działalności Kielecko-Ostrowieckiego OWES realizowana jest od września 2016 do sierpnia 2019 roku. W tym okresie skupialiśmy się przede wszystkim na tworzeniu podwalin do rozwoju przedsiębiorczości społecznej, utworzeniu stabilnie funkcjonujących przedsiębiorstw społecznych (PS) oraz na tworzeniu dobrego klimatu dla sektora ekonomii społecznej.

Subregion północny
Lider: Stowarzyszenie Integracja i Rozwój z Kielc

OWES KIELECKO - OSTROWIECKI

Spółdzielnia Socjalna *Starachowiczanka*

Usługi związane z wywozem śmieci Spółdzielnia *Starachowiczanka* wykonuje dla cmentarzy, firm oraz osób prywatnych.

Obecnie kończymy realizację pierwszej edycji projektu, a równocześnie prowadzimy negocjacje wniosku o dofinansowanie na lata 2019–2023. W ramach drugiej edycji projektu będziemy zapewniać kompleksowe wsparcie PES/PS prowadzące do: rozwoju działalności PES, poprawy warunków funkcjonowania PES/PS w przestrzeni społeczno-gospodarczej, wzrostu poziomu zatrudnienia w przedsiębiorstwach społecznych, utworzenia nowych PES prowadzących działalność gospodarczą lub odpłatną działalność pożytku publicznego, działalność w celu inicjowania i rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

W realizacji głównego celu wykorzystamy szereg narzędzi. Oprócz wsparcia dotacyjnego (zaplanowano środki na sfinansowanie min. 150 miejsc pracy) prowadzonego w całości przez lidera konsorcjum, każdy z podmiotów prowadzić będzie na swoim obszarze działania takie jak doradztwo ogólne, specjalistyczne i biznesowe. Bardzo ważnym elementem wsparcia jest animacja lokalna, realizowana na dwóch poziomach. Będą to usługi z zakresu mentoringu rozwoju lokalnego (Stowarzyszenie CAL z Warszawy). Równolegle prowadzona będzie animacja środowisk lokalnych, za co będą odpowiedzialni animatorzy w poszczególnych powiatach. W ramach projektu funkcjonować będzie Inkubator Ekonomii Społecznej w Bałtowie, natomiast w Kielcach ma zostać utworzone Centrum Organizacji Pozarządowych. W ten sposób chcemy zapewnić kilkunastu podmiotom ekonomii społecznej płaszczyznę do współpracy oraz przestrzeń biurową, a wszystkim zainteresowanym PES – biuro coworkingowe, dostęp do sal szkoleniowych i zaplecza biurowego. Aby oferta OWES była pełna i kompleksowa, zaplanowano również szkolenia, wizyty studyjne, promocję dobrych praktyk i wsparcie w zakresie reintegracji. Prowadzona będzie też usługa księgowa, polegająca na częściowym sfinansowaniu kosztów prowadzenia usług księgowych dla podmiotów ekonomii społecznej zainteresowanych rozwojem i ekonomizacją. W ramach projektu udzielane będą dotacje, wsparcie pomostowe oraz mikrogranty na ekonomizację PES oraz na działania z zakresu rozwoju współpracy międzysektorowej i promocji ekonomii społecznej.

Jedną z inicjatyw zapoczątkowanych i wspieranych przez KOOWES było utworzenie Spółdzielni Socjalnej *Starachowiczanka*. Spółdzielnię w sierpniu 2017 roku założyły Miasto Starachowice i Powiat Starachowicki. Przedsiębiorstwo zajmuje się usługami komunalnymi, m.in. sprzątaniem przystanków i administrowaniem cmentarzy komunalnych. Prezydent Starachowic Marek Materek przyznał, że ekonomia społeczna jest bardzo dobrym rozwiązaniem: *Należy angażować i legalnie zatrudniać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Powinno się jednak zrobić wszystko, żeby tym osobom nie opłacało się kombinować i łączyć szarej strefy ze świadczeniem usług społecznych.* W Spółdzielni zatrudnione są osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym takie, które długie lata swojego życia spędziły w zakładach karnych. Więcej informacji o działalności Spółdzielni na stronie http://starachowiczanka.starachowice.eu/

W kwietniu 2018 roku powstała również ciekawa, innowacyjna inicjatywa – Fundacja *Przystań w Naturze*. Jest to przedsiębiorstwo społeczne realizujące misję

ŚWIĘTOKRZYSKIE OWES

LIDERZY/ PARTNERZY	Obszar działalności	Okres realizacji projektu	Budżet projektu (zł)	Średnia wartość dotacji na jedno miejsce pracy	Średnia wartość wsparcia pomostowego na osobę	Planowana liczba utworzonych miejsc pracy	www e-mail
Kielecko-Ostrowiecki Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej							
Stowarzyszenie Integracja i Rozwój z Kielc Partnerzy: • Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania *Krzemienny Krąg* z Bałtowa • Fundacja *PEStka* z Kielc, • Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL	Subregion północny woj. świętokrzyskiego powiaty: konecki, skarżyski, starachowicki, ostrowiecki, kielecki ziemski, miasto Kielce	01.09.2019 – 30.06.2023	14.5 mln	21 020 zł	1700 zł brutto/ miesiąc	150	http://koowes.pl/ d.kurcman@koowes.pl

kryjącą się pod hasłem *Być razem bliżej natury*. Fundacja ta prowadzi w Kielcach leśne przedszkole oraz oferuje zajęcia rozwojowe dla dzieci i ich rodziców, realizowane w bliskim kontakcie z naturą, o treściach wynikających z potrzeb rozwojowych dzieci. Dotychczas w naszym regionie tego typu działalność nie była prowadzona, dlatego nazywamy ją innowacyjną. Więcej informacji o działalności przedsiębiorstwa znajduje się na stronie: www.facebook.pl/przystanwnaturze.

Od 2016 roku OWES działające w województwie świętokrzyskim ściśle współpracują z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej. ROPS w ramach swojego projektu pozakonkursowego zatrudnia doradców, których zadaniem jest między innymi świadczenie usług doradczych (dla samorządu lokalnego i podmiotów ekonomii społecznej) z zakresu: klauzul społecznych, usług społecznych, instrumentów aktywnej integracji, tworzenia planów rozwoju ekonomii społecznej oraz inicjowania współpracy międzysektorowej. W związku z tym OWES i ROPS wspólnie planują i synchronizują swoje działania w poszczególnych powiatach. Prowadzą też wspólne spotkania i konsultacje. Aby współpraca pomiędzy tymi instytucjami była stała i efektywna, wprowadzony został mechanizm tzw. *trójek murarskich* (więcej na temat tego mechanizmu można przeczytać w artykule na stronach 19-20).

Warto podkreślić, że ROPS we współpracy z OWES był inicjatorem powołania sieci współpracy w Polsce Wschodniej na rzecz Ekonomii Społecznej. Wspólnie z regionami: warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim i podkarpackim udało się stworzyć unikalną w Polsce sieć współpracy o nazwie *Ekonomia Społeczna na Ścianie Wschodniej*. W inicjatywę tę zostały zaangażowane OWES i ROPS ze wszystkich województw tzw. Ściany Wschodniej. Sieć służy m.in.: wymianie informacji, wzajemnemu wspieraniu się w realizacji działań na rzecz ES, integracji środowiska oraz podejmowaniu rekomendacji dla władz wyższego szczebla, które w swoich kompetencjach mają obszar ES. Spotkania sieci odbywają się naprzemiennie na terenie każdego z regionów. Każdorazowo poruszane są inne zagadnienia z szerokiej sfery ES.

Dzieci z Leśnego Przedszkola *Dziupla* wraz z opiekunami korzystają z dobrodziejstw najlepszego placu zabaw - lasu.

PREZENTACJA OWES WIELKOPOLSKIE

Na terenie subregionu kaliskiego działania na rzecz ekonomii społecznej prowadzi Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi. W tej chwili realizujemy nasz trzeci projekt finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ W SUBREGIONIE KALISKIM

W ramach poprzedniego projektu (2015–2018) utworzyliśmy 172 trwałe miejsca pracy w przedsiębiorstwach społecznych. Udzieliliśmy dotacji na kwotę ponad 4 mln zł oraz przyznaliśmy wsparcie pomostowe na ponad 2 mln zł. Od września 2018 roku przez kolejne trzy lata kontynuujemy naszą pracę. W ramach projektu planowane są działania mające na celu wsparcie przedsiębiorstw (m.in. wsparcie finansowe, wizyty studyjne, kursy zawodowe dla pracowników, szkolenia itd.); działania animacyjne (m.in. zajęcia i warsztaty edukacyjne z dziedziny ES organizowane dla uczniów i studentów, dni Ekonomii Społecznej w każdym w 7 powiatów subregionu, spotkania sieciujące dla PES); oraz działania w obszarze reintegracji (staże połączone z reintegracją dla osób z niepełnosprawnością w PS, spotkania reintegracyjne dla KIS, CIS, WTZ, ZAZ; współpraca z JST w zakresie podnoszenia jakości usług reintegracyjnych). Wsparcie udzielane w trzech powyższych dziedzinach ma przyczynić się do: rozwoju społeczności lokalnej i partnerstw działających na rzecz ES, wzrostu zatrudnienia w istniejących i nowych PS, poprawę kondycji PES i PS oraz wzrostu świadomości społecznej na temat obszarów ES.

Ze wsparcia OWES w subregionie kaliskim korzysta m.in. Spółdzielnia Socjalna *Imbir*, która została założona w 2017 roku przez dwa podmioty prawne, tj. Caritas Diecezji Kaliskiej oraz Stowarzyszenie *Kładka*. Jednym z celów przedsiębiorstwa jest aktywizacja zawodowa i reintegracja osób ze środowiska wykluczonych społecznie. Spółdzielnia Socjalna *Imbir* przede wszystkim świadczy usługi cateringowe dla podmiotów instytucjonalnych (m.in. przedszkola, szkoły, żłobki), prywatnych firm oraz klientów indywidualnych. Ponadto organizuje imprezy okolicznościowe (chrzciny, wesela, jubileusze, komunie, wigilie firmowe itp.). W siedzibie Spółdzielni mieści się sala na ponad 100 osób, sala szkoleniowa na ok. 50 osób oraz sala rekreacyjna.

Innym przedsiębiorstwem korzystającym ze wsparcia OWES jest Spółdzielnia Socjalna VIVO, która obecnie zatrudnia 50 osób. W ramach swojej działalności Spółdzielnia świadczy usługi z zakresu: opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, kompleksowego sprzątania (biur, domów i mieszkań), prania dywanów i tapicerek; zamiatania i odśnieżania prywatnych posesji oraz konserwacji terenów zielonych. Ponadto Spółdzielnia VIVO posiada w swojej ofercie drobne prace naprawcze i remontowe, prasowanie koszul oraz opiekę nad grobami. Od 2014 roku przedsiębiorstwo

FUNDACJA IM. KRÓLOWEJ POLSKI ŚW. JADWIGI

SUBREGION KALISKI OWES

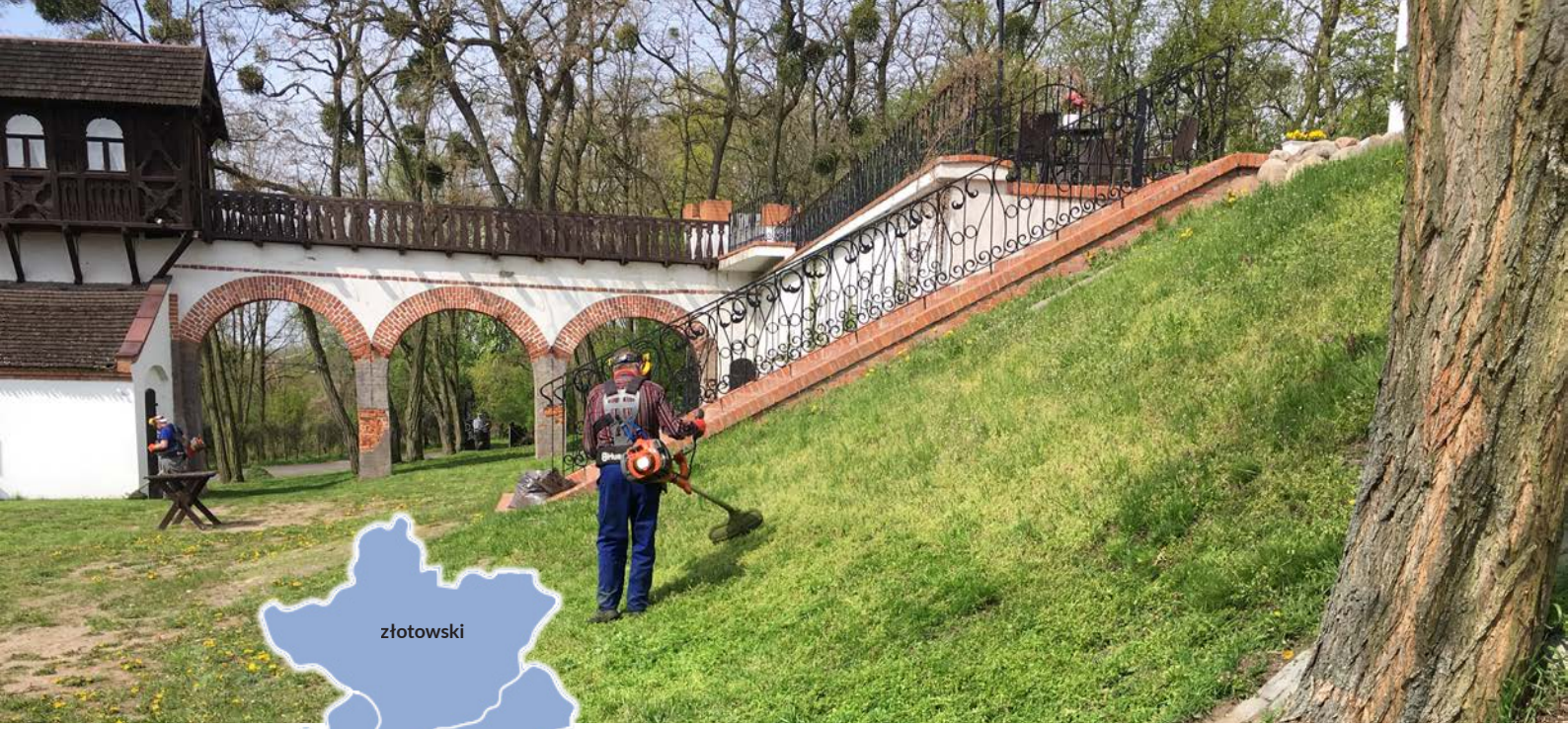

Spółdzielnia VIVO świadczy usługi m.in. z zakresu konserwacji terenów zielonych.

Subregion pilski
Stowarzyszenie ETAP

Subregion leszczyński
Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP

Subregion kaliski
Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi

regularnie realizuje również szkolenia z zakresu aktywizacji i integracji osób bezrobotnych, zlecone przez Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie. Daje także możliwość zatrudnienia dzięki udziałom w wielu projektach stażowych realizowanych m.in. wspólnie z Fundacją im. Królowej Polski św. Jadwigi. W 2018 roku w Spółdzielni realizowane były między innymi projekty *Możesz wszystko* i *Krok do samodzielności*. Wsparcie finansowe, edukacyjne i logistyczne udzielane Spółdzielni przez Fundację im. Królowej Polski św. Jadwigi przyczyniło się do jej szybkiego rozwoju.

Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi jest pomysłodawcą Znaku Promocyjnego Ekonomii Społecznej *Zakup Prospołeczny*. Cel jego istnienia jest bardzo prosty. Z jednej strony daje on klientom szansę kupowania produktów i usług ekonomii społecznej, a tym samym dokonywania ważnych społecznych działań. Z drugiej strony certyfikowane podmioty ekonomii społecznej muszą dbać o jakość i konkurencyjność. Decyzja o zakupie ich produktów i usług wynika z potrzeb klienta i jakości oferty, zaś aspekt społeczny jest, i powinien być, dodatkowym bodźcem.

Posiadanie Znaku *Zakup Prospołeczny* wyróżnia wybrane jednostki spośród podmiotów ekonomii społecznej działających na danym terenie. Przyznanie Znaku to wynik dbałości o stałe umocnienie rangi i wizerunku podmiotów ekonomii społecznej jako symbolu usług i produktów o najwyższej jakości, wykonanych w połączeniu z wyjątkową dbałością o wykorzystanie potencjału społecznego. Certyfikacja efektywnie wspomaga działania prowadzone przez odznaczone podmioty ekonomii społecznej w zakresie marketingu i public relations. *Zakup Prospołeczny* funkcjonuje już w 15 województwach, w 14 z nich działają regionalne instytucje certyfikujące. W całej Polsce wyróżnionych tym Znakiem jest już ok. 200 podmiotów ekonomii społecznej.

LESZCZYŃSKI OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ

Od 2018 roku Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP wraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie (MOPR) w Lesznie prowadzi Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (LOWES). Głównym celem projektu jest wzmocnienie potencjału sektora ekonomii społecznej oraz skuteczności i efektywności funkcjonowania PES w subregionie leszczyńskim poprzez stworzenie i zapewnienie trwałości miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do realizacji tego celu przyczynią się działania nastawione na rozwój PES. Podmioty te mogą liczyć na nasze wsparcie: 1) na etapie tworzenia przedsiębiorstwa społecznego – osoby, które chcą działać w sferze ekonomii społecznej mogą liczyć na wsparcie LOWES od momentu pojawienia się pomysłu na prowadzenie działalności gospodarczej, przez procedurę rejestracji, aż po podjęcie działalności ekonomicznej i uzyskanie stabilnej pozycji na rynku. Mogą także otrzymać wsparcie finansowe, które pomoże im na początku działalności; 2) w bieżącym funkcjonowaniu – wszystkie PES w ramach LOWES otrzymują wsparcie obejmujące m.in. szkolenia, doradztwo oraz usługi prawne, księgowe i marketingowe, będące odpowiedzią na potrzeby związane z bieżącym funkcjonowaniem. Dostają także narzędzia i instrumenty finansowe umożliwiające im tworzenie nowych miejsc pracy; 3) w rozwoju lokalnym – LOWES prowadzi także szereg działań mających na celu budowanie aktywnych i odpowiedzialnych społeczności. Proces ten prowadzony jest na zasadzie partnerstwa przy udziale liderów lokalnych, partnerów samorządowych, społecznych i biznesowych, a także mieszkańców.

Od 2013 roku do czerwca tego roku w ramach LOWES utworzyliśmy 197 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty 136) w 48 przedsiębiorstwach społecznych. Nasi animatorzy i doradcy przyczynili się do utworzenia łącznie 35 przedsiębiorstw społecznych, w tym 20 spółdzielni socjalnych, 9 fundacji, 2 stowarzyszeń, 4 spółek non profit. Stworzyliśmy także sieć 35 liderów lokalnych wspierających rozwój przedsiębiorczości społecznej w subregionie leszczyńskim.

WIELKOPOLSKIE OWES

LIDERZY/ PARTNERZY	Obszar działalności	Okres realizacji projektu	Budżet projektu (zł)	Średnia wartość dotacji na jedno miejsce pracy	Średnia wartość wsparcia pomosto-wego na osobę	Plano-wana liczba utwo-rzonych miejsc pracy	www e-mail
Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie kaliskim							
Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi	Subregion kaliski powiaty: jarociński, kaliski, kępiński, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski	01.09.2018 – 28.02.2022	12.9 mln	24 000 zł	2100 zł brutto	124	www.jadwiga.org owes@jadwiga.org
Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej							
Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP Partner: Miasto Leszno (MOPR Leszno)	Subregion leszczyński powiaty: gostyński, grodziski, kościański, leszczyński, międzychodzki, nowotomyski, rawicki, wolsztyński i miasto Leszno	01.09.2018 – 31.08.2022	11.5 mln	22 000 zł netto	1500 zł netto	111	http://pisop.org.pl/ http://ekonomiaspoleczna.pisop.pl/ pisop@pisop.org.pl
Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej OWES ETAP							
Stowarzyszenie ETAP Partner: Usługi Szkoleniowe Maciej Perzyński	Subregion pilski powiaty: pilski, złotowski, wągrowiecki, czarnkowsko-trzcianecki, powiat chodzieski	01.04.2019 – 31.03.2022	9.9 mln	23 700 zł	1800 zł brutto	105	www.owesetap.pl https://www.facebook.com/OWESETAP/ owesetap@owesetap.pl

Wśród organizacji objętych wsparciem LOWES znajduje się m.in. Stowarzyszenie *Łaciata Wieś*, która działa od sierpnia 2014 roku jako wioska tematyczna. Zajmuje się przyjmowaniem wycieczek, organizacją festynów, dożynek i kiermaszy świątecznych. Stowarzyszenie zaprasza do wioski, w której można zobaczyć, jak wyglądało życie 80 lat temu. Na jej terenie można m.in. wydoić sztuczną krowę, przejechać się bryczką, a także wziąć udział w szeregu warsztatów manualnych, takich jak malowanie porcelany, zdobienie drewnianych krówek, wyplatanie z papierowej wikliny czy wytwarzanie nabiału w sposób domowy. Na terenie wsi znajduje się muzeum serowarstwa oraz dawnych gospodarstw domowych. Misją Sto-

warzyszenia jest przyczynienie się do ograniczenia ryzyka uzależnienia się społeczeństwa od wirtualnego życia i zaproszenie młodych osób do zapoznania się z pięknem polskiej wsi. Ważne jest również przybliżenie im czasów ich dziadków czy pradziadków.

Opieką Ośrodka otoczona jest także Spółdzielnia Socjalna *Pod Skrzydłami*, która działa na terenie Leszna oraz okolic. Przedsiębiorstwo zajmuje się szeroko rozumianymi usługami opiekuńczymi (zarówno dla seniorów, jak i dla dzieci) oraz prowadzi wypożyczalnię sprzętów rehabilitacyjnych, a także świadczy usługi masażu. PS powstało z inicjatywy pięciu kobiet, którym trudno było powrócić na otwarty rynek pracy. Spółdzielnia organizuje również zajęcia z jogi dla dzieci i dorosłych.

W ramach swojej działalności LOWES ogłasza także konkursy na mikrodotacje w wysokości maksymalnie 3 000 zł dla młodych organizacji pozarządowych, grup samopomocowych oraz grup nieformalnych, złożonych z minimum trzech osób, planujących działania na rzecz społeczności lokalnej. Środki można pozyskać m.in. na zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej, wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, rozwiązywanie problemów społecznych, zwiększenie współpracy i partnerstwa na rzecz ekonomii społecznej. Dodatkowo młode NGO mogą pozyskać pieniądze także na swój rozwój – np. opracowanie planów działania na najbliższe lata, zakup sprzętu czy remont lokalu.

OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ OWES ETAP

***Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie pilskim II* to projekt realizowany przez Stowarzyszenie ETAP w partnerstwie z firmą Usługi Szkoleniowe Maciej Perzyński.** Jego głównym celem jest wzmocnienie potencjału sektora ekonomii społecznej w subregionie pilskim poprzez udzielenie wsparcia w tworzeniu PES i PS przez osoby wykluczone społecznie, które z różnych przyczyn mają trudności w odnalezieniu się na otwartym rynku pracy. Stowarzyszenie ETAP jako partner wiodący odpowiedzialny jest za większość działań merytorycznych, w tym przede wszystkim za stronę animacyjną, doradczą i dotacyjną projektu. Z kolei firma Usługi Szkoleniowe Maciej Perzyński odpowiada za prowadzenie szkoleń.

Nowy projekt OWES ETAP na lata 2019–2022 zakłada powstanie 12 nowych PS, jak i udzielenie dotacji dla 105 osób na utworzenie miejsc pracy w PS. W ramach działalności animacyjnej, edukacyjno-informacyjnej i promocyjnej OWES ETAP m.in. organizuje targi ES, spotkania sieciujące dla PS i PES, wizyty studyjne oraz inicjatywy lokalne. Działalność reintegracyjna Ośrodka polega na świadczeniu usług i wsparcia dla liderów PS i ich pracowników oraz przedstawicieli podmiotów reintegracyjnych, wsparciu specjalisty ds. reintegracji, wsparciu od psychologa i doradcy zawodowego. Działalność doradcza prowadzona przez OWES koncentruje się na doradztwie ogólnym, biznesowym (w tym przygotowywaniu biznesplanów) i specjalistycznym oraz na usługach specjalistycznych, m.in. z zakresu prawa, marketingu, księgowości, zamówień publicznych. Działalność szkoleniowa (w tym mentoring i coaching) dostosowana jest do indywidualnych potrzeb beneficjentów.

W ciągu trzech lat trwania projektu (2016–2019) działania OWES ETAP doprowadziły do utworzenia ponad 130 miejsc pracy w PS, o największej koncentracji w powiecie pilskim (65) i czarnkowsko-trzcianeckim (31). Wśród przedsiębiorstw społecznych możemy wyróżnić prężnie działającą od pięciu lat **Spółdzielnię Socjalną *Wspólny Sukces* z Wągrowca** oraz **Spółdzielnię Socjalną *Działajmy Razem* z Krzyża Wielkopolskiego**. Pierwsza z nich stanowi serce Wągrowca – założona przez JST: gminę Wągrowiec i powiat wągrowiecki, zatrudnia osoby z niepełnosprawnościami. Głównie świadczy usługi sprzątające, pielęgnacji terenów zielonych (również na zlecenie gminy Wągrowiec) oraz zajmuje się montażem wiązek kablowych we współpracy z firmą EL-CAB, które później wykorzystywane są m.in. w miejskich autobusach.

OWES ETAP OŚRODEK WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ

ZAKOCHAJ SIĘ W EKONOMII SPOŁECZNEJ

Druga z nich to Spółdzielnia osób fizycznych – zatrudnienie znaleźli w niej między innymi absolwenci Centrum Integracji Społecznej w Krzyżu Wielkopolskim, którzy dzięki Spółdzielni mogą kontynuować swoją ścieżkę zawodową. Spółdzielnia specjalizuje się w szczególności w usługach z zakresu pielęgnowania terenów zielonych i prac porządkowych. Ponadto pracownicy Spółdzielni fachowo zajmują się także remontami, pracami ogólnobudowlanymi oraz wszelkimi naprawami domowymi – tzw. usługami „złotej rączki".

Spółdzielnie te mają różne formy prawne, ale obie sprawdzają się na rynku: rozwijają, pozyskują nowe zlecenia i dbają o najwyższą jakość usług – czego potwierdzeniem jest wyróżnienie certyfikatami jakości *Zakup Prospołeczny*.

Chcemy, abyście zainspirowali się razem z nami ekonomią społeczną w subregionie pilskim! Zapraszamy do zapoznania się z *Katalogiem przedsiębiorstw społecznych z subregionu pilskiego* (http://owesetap.pl/upload/201905/KATALOG_PS_OWES.pdf), który świetnie sprawdza się jako narzędzie promocyjne dla 28 przedsiębiorstw społecznych w nim opisanych. W katalogu znajdują się informacje o inspiracjach na prowadzenie działalności, planach rozwojowych i nagrodach dla PS; opisy oferowanych produktów i usług przez PS oraz dane kontaktowe. Tym samym podkreślamy, że to podmioty, które naprawdę warto wspierać i zlecać im zadania, jednocześnie przyczyniając się do generowania społecznej wartości dodanej dla środowiska, lokalnej gospodarki i wspólnoty.

W 2018 roku w ramach projektu OWES I powstał także film promujący przedsiębiorczość społeczną w subregionie pilskim, dostępny pod linkiem: https://bit.ly/2JSU2Ae. Niech dobre praktyki ekonomii społecznej idą w świat!

Forum Aktywności OWES

REALIZATORZY PROJEKTU

Liderem partnerstwa jest **Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland"** z siedzibą w Lublinie. Organizacja działa od 2000 roku i ma na swoim koncie realizację ponad 150 projektów finansowanych ze środków UE, w tym wiele projektów wspierających przedsiębiorczość. Wśród nich znajdują się m.in. takie projekty, jak: stworzenie systemowego modelu współpracy i koordynacji lokalnej polityki społecznej na podstawie Powiatowych Rad Zatrudnienia, tworzenie sieci współpracy organizacji pozarządowych Polesia Zachodniego, poprawa jakości usług urzędów administracji samorządowej, jak również stworzenie centrum informacji i wspomagania organizacji pozarządowych we Włodawie.
https://www.oic.lublin.pl

OIC POLAND
Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland" w Lublinie

Fundacja Fundusz Współpracy (FFW) istnieje od 1991 roku i jest wyspecjalizowana w realizacji projektów i programów finansowanych ze środków zagranicznych, w tym pochodzących z UE. Była odpowiedzialna m.in. za realizację w Polsce Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, a następnie projektu systemowego mającego na celu upowszechnienie ekonomii społecznej w Polsce na przykładzie doświadczeń PIW EQUAL. FFW uczestniczyła też w projekcie systemowym mającym na celu stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia ekonomii społecznej w Polsce. Zrealizowała też projekt informacyjno-edukacyjny dla JST dotyczący tego, jak skutecznie pozyskiwać środki unijne, a także projekt „Decydujmy razem" mający na celu wypracowanie i przetestowanie modeli partycypacji publicznej oraz systemu wspierania, oceny i upowszechniania partycypacji.
https://cofund.org.pl

Fundacja FUNDUSZ WSPÓŁPRACY

Biuletyn Sieci OWES

Zachęcamy do współpracy przy tworzeniu biuletynu Sieci OWES. Masz pomysł na artykuł? Organizujesz wydarzenie, na które chcesz zaprosić innych? Realizujesz działania, które mogą posłużyć innym za inspirację? Napisz do nas! Zastrzegamy sobie prawo skracania tekstów i zmiany tytułów. Autorzy tekstów prezentują swoje własne opinie.

Biuletyn Sieci OWES jest jest w ramach ramach projektu nr POWR.02.09.00-00-0012/16 pt. „Forum aktywności Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej", realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wydawca:
Fundacja Fundusz Współpracy
Redakcja:
Jolanta Kalinowska, Sylwia Krzyżanowska
Skład:
Studio Lingbrett

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny